

Kasvun paikka

Helsingin
kaupunkistrategia
2021–2025

Helsinki

Sisällys

Esipuhe

5

Helsinki tällä valtuustokaudella ja tällä vuosikymmenellä – valinnat, ohjelmat ja painopisteet

17

Maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia

18

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

23

Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistajia

26

Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki

30

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

33

Toimiva ja kaunis kaupunki

34

Älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta

39

Helsinkiiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat

40

Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

43

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

46

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

50

Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille

54

Kansallista edunvalvontaa ja kansainvälistä yhteistyötä Helsingin kehittämisessä

58

Strategian toteutuminen – mittarit ja seuranta

61

Helsinki

Julkaisija

Helsingin kaupunki

Suunnittelu ja taitto

Republic Oy

Paino

Grano Oy

Kuvat

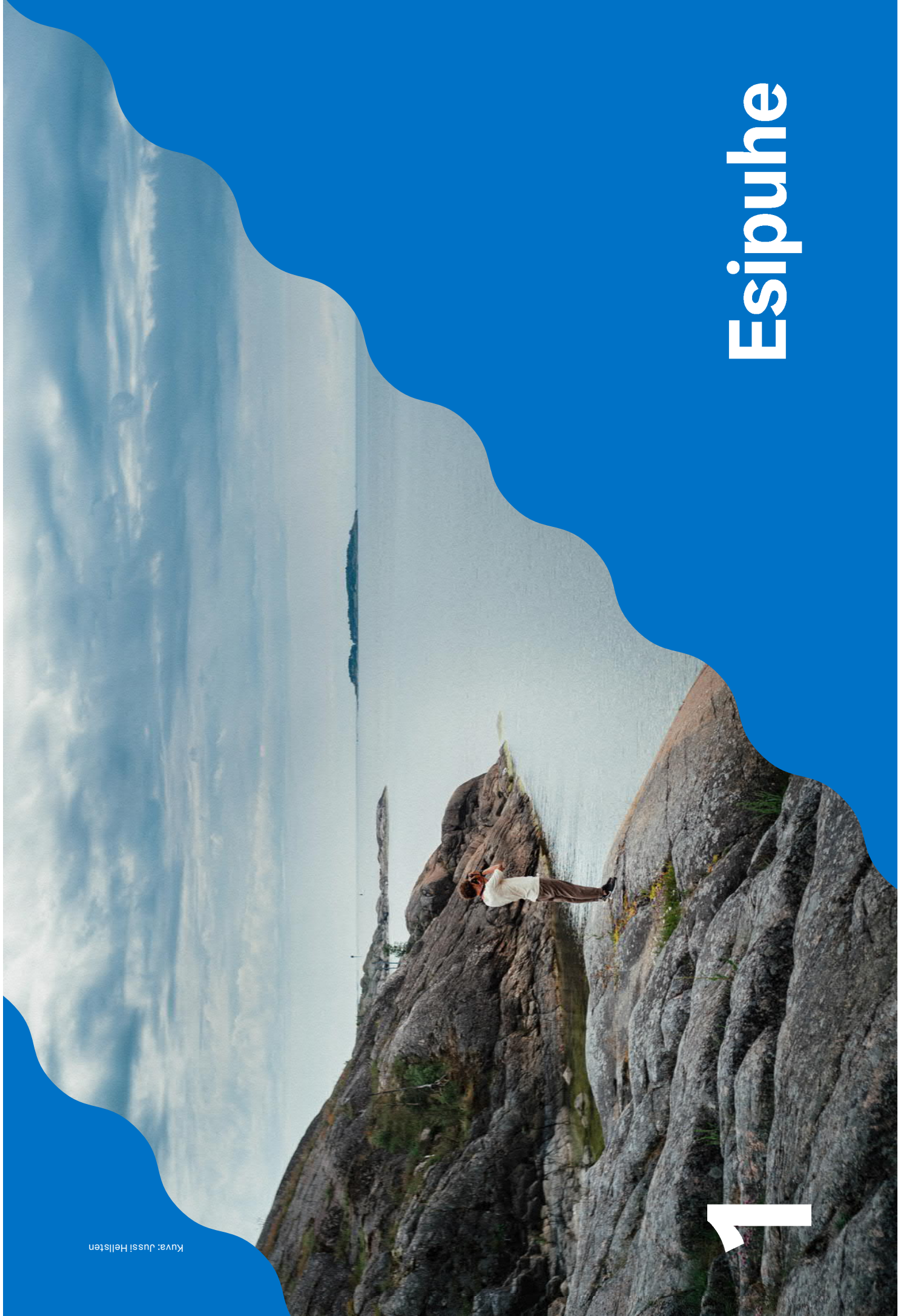
Helsingin kaupungin aineistopankki ja
MyHelsinki materiaalipankki

Kannen kuva

Jussi Hellsten

© Helsingin kaupunki 2021

Esipuhe

Helsingin tulee olla kaupunki, jossa voi toteuttaa itseään, luoda mahdollisuuksia ja tarttua niihin.

Kuva: Jussi Hellsten

Esipuhe

Helsinki on viime vuosina kehittynyt hyvin, nojaten päättäjien yhteistyökykyyn ja kaupungin kunnianhimoiseen kasvuun. Helsinki toteuttaa näkemystään maailman toimivimmasta kaupungista.

Kaupunki ei ole vain fyysinen rakennelma, vaan yhteisö, jossa on pysyvyyttä ja vaihtuvuutta. Kaupunki on kaupunkilaistensa summa. Kaupungit ovat syntyneet ihmisten kohtaamisen tarpeesta ja kohtaamisen luomista mahdollisuuksista. Ihmiset viihtyvät yhdessä ja ovat luovempia ja tuottavampia yhdessä kuin hajallaan.

Vaikka digitaaliteknologia mahdollistaa etätoiminnan, fyysinen läheisyys on edelleen olennaista tuottavuuden, luovuuden ja myös työtä tekevien hyvinvoinnin kannalta. Uudet ideat syntyvät ja leviävät, kun ihmiset ovat lähekkäin. Toisaalta kaupungin suuri koko ja riittävä asukastiheys vaikuttavat myönteisesti myös luomalla markkinan ja kysynnän monipuoliselle elinkeinotoiminnalle.

Jos asukkaita on riittävästi, myös erikoistuneemmat elinkeinot löytävät riittävästi asiakkaita ja kun elinkeinotoiminta on monipuolista, kaupunki on houkutteleva asuinpaikka. Sieltä on mahdollista löytää itselleen uutta työtä ja toimeentuloa, kun rakennemuutos jatkuvasti muokkaa elinkeinoja ja työtilaisuuksia.

Nykyinen globaalitalous suosiiikin kasvavia ja monipuolisia kaupunkeja. Mitä monipuolisemmat ovat elinkeinot, sitä paremmat ovat kaupungin ja kaupunkilaisten mahdollisuudet pärjätä globalisoituneessa maailmassa. Rohkeatkin investoinnit ovat taloudellisesti mahdollisia, jos voimme luottaa tulevien, aiempaa suurempien kaupunkilaisukupolvien ylläpitämään taloudelliseen toimeliaisuuteen ja sen tukemaan tulopohjaan.

Viisaasti toimivien monipuolisten kaupunkien tulevaisuuden näkymä on myönteinen. Helsingin tulevaisuus on hyvä, kun se perustuu kestävään kasvuun. Kestävä kasvu on sopusoinnussa ekologisten reunaehtojen kanssa ja se luo sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävää hyvinvointia.

Ohjaamme ja arvioimme Helsingin kehittämistä YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden kautta. Haluamme kasvuun olevan myös taloudellisesti kestävä, niin että helsinkiläisten oma talous ja Helsingin kaupungin ja kaupunkikonsernin talous pysyvät vahvoina. Kasvun edellyttämät palvelumenot on kyettävä rahoittamaan tulevaisuuden verotulojen vimalla.

**Helsingin tulevaisuus on hyvä,
kun se perustuu kestävään
kasvuun.**

Toisaalta kaupungit ovat aina olleet myös ihmiselämän nurjien puolien näyttämöitä, joissa näkyy elämän hauraus. Kaupungeissa asuu haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä. Kaupunkielin kasautuu huono-osaisuutta, monenlaista pahoinvointia ja rikollisuutta.

Eriarvoistuminen on globaali megatrendi, joka on toistaiseksi Suomessa pysynyt hyvin hallinnassa. Kaupunkien rooli eriarvoistumiskehityksen ratkaisijoina on kuitenkin korostunut. Ihmisten auttaminen ja köyhyyden ja eriarvoisuuden ongelmien ratkaisu on päättäjien tehtävä. Meidän on varmistettava, ettei kaupunginosien välinen eriarvoistuminen Helsingissä syvene ja työskentelemme aktiivisesti sen puolesta, että erot tasaantuvat. Yhteisen todellisuuden jakaminen kaupungissa on arvo sinänsä.

Helsingin tulee olla kaupunki, jossa voi toteuttaa itseään, luoda mahdollisuuksia ja tarttua niihin. Helsingiläinen elämäntapa perustuu avoimuuteen ja kaupunkilaisten mahdollisuuteen toteuttaa itseään ja tuntea itsensä vapaiksi. Tätä elämäntyyliä puolustamme myös tulevaisuudessa ja panostamme siihen, että Helsinki on iloinen, yllätyksellinen ja elämyksellinen kaupunki, joka henkii kansainvälisyyttä.

Suuressa arvossa on syytä pitää taidetta ja kulttuuria ja vaalia niiden kukoistusta vaikean ajanjakson jälkeen sekä tunnistaa niiden merkitys vapaalle elämällemme.

Helsinki rakentuu yhteisölliselle kulttuurille, joka luo kaupunkiin ja eri kaupunginosiin eläväisyyttä, yllätyksellisyyttä ja uudenlaista vetovoimaa. Omaehtoinen kaupunkikulttuuri on vahvuutemme.

Panostamme siihen, että Helsinki on iloinen, yllätyksellinen ja elämyksellinen kaupunki, joka henkii kansainvälisyyttä.

Nuorekas ja kestävästi kasvava Helsinki on elintärkeä koko ikääntyväälle Suomelle – niin taloudelle kuin tulevaisuuden uskolle. Helsingin kasvu perustuu paitsi syntyvyyteen, myös siihen, että monet haluavat muuttaa Helsinkiin niin muualta Suomesta kuin ulkomailta. Helsingin päättäjien tehtävä on tehdä mahdolliseksi näiden toiveiden toteutuminen. Kaupungin päättäjät eivät luo muuttolikettä, mutta voivat tehdä sen mahdolliseksi. Kasvun näkyvä ilmentymä on rakentaminen. Se perustuu pitkäjänteiseen kaavoitukseen ja kaupunkisuunnitteluun, joka mahdollistaa joka vuosi uusien asuntojen ja toimitilojen valmistumisen. Se mahdollistaa asukasmäärän kasvun, joka on edellytys myös kaupungin taloudellisten voimavarojen paranemiselle ja investoinneille, joilla luodaan toimivuutta, viihtyvyyttä ja kauneutta.

Helsingin kasvu hyödyttää koko Suomea, mutta ennen kaikkea Helsinki on koti nykyisille ja tuleville helsingiläisille. Kaupungin päättäjät eivät luo kaupunkilaisien hyvinvointia. Sen luovat kaupunkilaiset itse, omilla toimillaan ja yhteistyössä. Helsingin hienous on yhdessä olemisessa ja tekemisessä ja jokaisen vapaudessa elää juuri omaa elämäänsä. Helsinki on samalla Suomen suurin työnantaja, mikä tuo meille erityisen vastuun huolehtia hyvin henkilöstöstämme.

Helsinki rakentuu yhteisölliselle kulttuurille, joka luo kaupunkiin ja eri kaupunginosiin eläväisyyttä, yllätyksellisyyttä ja uudenlaista vetovoimaa.

Kuva: Jussi Helliö

Maaailman muutokset ja kaupunkimme kehitystrendit edellyttävät meiltä tällä vuosikymmenellä erityistä viisautta ja vastuullisuutta.

Kaupunki antaa ihmisille mahdollisuuden luoda pitkäjänteisesti elämänsä edellytyksiä ja kiinnittyä itselle mieluisiin ympäristöihin ja yhteisöihin. Menestyvä kaupunki myös muuttuu. Päättäjien tehtävä on ohjata muutosta tasapainoisesti niin, että uusien kaupunkilaisten on mahdollista tulla mukaan ja nykyisille helsinkiläisille tärkeä lähiluonto ja muu viihtyisyys eivät kärsi. Tavoittelemme vartun kaupunkia, jossa lähipalvelut löytyvät viidentoista minuutista kävelyn, pyöräilyn tai julkisen liikenteen matkan päästä.

Maailman muutokset ja kaupunkimme kehitystrendit edellyttävät meiltä tällä vuosikymmenellä kuitenkin erityistä viisautta ja vastuullisuutta.

Kaksi isoa muutosta ovat ilmastonmuutos ja ikääntyminen.

Ilmastokriisin torjuminen on ihmiskunnan yhteinen haaste, jonka puolesta haluamme Helsingin tekevän osuutensa ja mieluiten enemmän kuin oman osuutensa. Helsinki on jo päämäärätietoisesti toteuttanut edellisellä valtuustokaudella asetettua tavoitettaan hiilineutraaliudesta vuonna 2035. On hienoa, että olemme edenneet kohti tavoitetta ja nyt nostamme kunnianhimon tasoa.

Samalla tulee jatkaa sopeutumista ilmastonmuutoksen seurauksiin tavalla, jolla suojaamme helsinkiläisten elämänmuotoa, infrastruktuuria ja omaisuutta.

Ilmastonmuutoksen ohessa on edennyt toinen maapallon ja luonnon rajallisuuden ilmentymä, luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja lajien kato. Luonnon monimuotoisuus ja monipuolisuus ovat arvokkaita itsessään ja myös elintärkeitä ihmisten henkisellet ja

fyysiselle terveydelle. Monimuotoisuuden taloudellinen merkitys on alettu tiedostaa paremmin.

Kaupungistuminen toimii luonnon kannalta myönteisenä voimana, koska kaupungeissa on helppo elää ilmaston ja ympäristön kannalta kestävä elämää. Siksi kaupungin päätöksissä on ajateltava niiden vaikutusta luontoon, niin lähellä kuin väillisten vaikutusten kautta kauempana. Helsingillä on esimerkiksi suuri vastuu Itämeren tilasta ja sen suojelusta, ja Helsinki voi vaikuttaa omien luonto- ja metsäalueidensa tilaan monimuotoisuutta tukevalla tavalla.

Toinen, Suomessa erityisen väkevä ilmiö on väestömme ikääntyminen ja huoltosuhteen muutos.

Eliniän piteneminen on tervetullutta ja lisää hyvän elämän mahdollisuuksia. Haluamme suomalaisten ja helsinkiläisten voivan ikääntyä arvokkaasti ja hyvistä elinvuosista nauttien.

Kun suomalaisten keskimääräiseen eliniän nousuun liittyy syntyvyyden aleneminen ja valtakunnallinen nuorten ikäluokkien pieneneminen, se luo julkistalouden haasteen, joka näkyy kestävyysvajana eli kuntien ja valtion talouden ennakoituna heikkenemisenä. Työikäisen väestön osuuden pieneneminen heikentää verotulojen ja sosiaaliturvamaksujen kertymää, samalla kun hoiva- ja eläkemenot kasvavat.

Helsingillä ei ole ollut kestävyysvajetta, koska helsinkiläisten ja erityisesti lasten ja nuorten määrän ennustetaan kasvavan. Ikääntyminen lisää kuitenkin painetta sille, että valtiovalta pyrkii ohjaamaan yhä suuremman osan Helsingissä syntyvistä verotuloista tulontasauksen kautta koko

muun julkistalouden käyttöön. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus voi vaikuttaa samansuuntaisesti. Vaikutus ei näy vielä alkaneella vaituuskautella, mutta voimistunee tällä vuosikymmenellä. Siksi Helsingin päättäjien on kyettävä lähivuosina väkeään edunvalvontaan valtiovalan suuntaan. Valtiovalan on huolehdittava lakisääteisten palvelujen rahoituksesta ja huomioitava suurkaupungin erityispiirteet.

Ikääntyminen näkyy myös siinä, että joillekin kaupungin keskeisille palvelualoille on yhä vaikeampaa saada riittävästi henkilöstöä. Työvoimapula uhkaa erityisesti varhaiskasvatuksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotantoa. Se on Helsingin päättäjien keskeinen haaste alkaneella vuosikymmenellä.

Sekä ikääntyminen että ilmastonmuutos haastavat Helsingin kaupungin taloutta. Velvollisuutemme kaupunkilaisia kohtaan on hakea toimintaamme taloudellista tehokkuutta niin, että saamme kaupunkilaisten verovaroina enemmän hyötystä kaupunkilaisille. Myös toimintatapamme tarvitsivat kehittämistä ja uudistamista.

Kestävää kasvua kaikkien hyväksi

Helsingin kestävä kasvun tulee hyödyttää jokaista helsinkiläistä. Kaikkialla on oltava hyviä kouluja, päiväkoteja, kirjastoja, lähiliikuntapaikkoja sekä turvallisia ja hyvin suunniteltuja viihtyisiä ympäristöjä. Kaikkien on voitava tuntea itsensä helsinkiläiseksi, niin töissä, kouluissa, puistoissa kuin taide-elämysten ja festivaalien parissa.

Helsingin elävä ja näkyvä kaksikielisyys – suomi sekä ruotsi – on osa kaupungin luonnetta ja vahvistaa siten kilpailukykyä, omaperäisyyttä sekä luo vahvat siteet muihin pohjoismaihin ja niiden pääkaupunkeihin.

Samalla kaupunkimme muuttuu kielellisesti yhä moninaisemmaksi. Kulttuurin näyttäimöt muuttuvat. Helsinkiin on aina muutettu kaikkialta Suomesta ja Suomen ulkopuolelta. Tulevat vuosikymmenet tekevät kaupungistamme kansallisuuksien ja kielten suhteen moninaisemman kuin aikaisemmin. On tärkeää, että Helsinki on silloin hyvä ja viihtyisiä kaikille ihmisille, synnyinpaikasta ja kielestä riippumatta.

Varhaiskasvatuksen ja koulun merkitys korostuu, kun Helsingin väestö kasvaa ja uudistuu. Varhaiskasvatus ja koulut ovat kestävästi kasvavan kaupungin kivijalka, sillä edellytykset hyvään elämään luodaan jo varhaisen vuosien aikana. Helsingissä on tarjottava erinomaista varhaiskasvatusta ja opetusta, kaikissa kaupunginosissa. Lasten ja nuorten määrää kasvaa, ja se edellyttää palvelujen laajentamista laadusta tinkimättä.

Myös Helsingissä mietimme sitä, miten luomme elinvoimaa kaikille kaupunkiin. Työn ja teknologian digitaalinen murros todennäköisesti vähentää perinteisen toimistotilan kysyntää. Toimistot ja toimittilat eivät häviä, mutta niiden kysyntä voi pienentyä ja joustavan tilankäytön tarve korostua. Samaa suuntaa on vaikuttanut koronapandemia, joka on toiminut valtavana etätönn kokeiluna. Näistä toimintatavoista osa jäänee pysyviksi. Monipaikkatyö vähentää liikkumisen tarvetta, mikä antaa enemmän välilyhtä elämään sekä ajan ja kaupunkitilan käyttöön.

Näin voi olla enemmän tilaa niin autoilulle, pyöräilylle kuin kävelyillekin. Liikkumisen vallankumous etenee kaupungeissa kohti monipuolisuutta ja kaupunkitilan viisasta jakamista liikkumismuotojen kesken. Toisaalta liikkumattomuus on monen maan ja Suomenkin paheneva ongelma, jota voimme lieventää luomalla arkkiliikkumiseen kannustavaa ympäristöä.

Toimitilojen tarpeen hitaampi kasvu merkitsee enemmän tilaa asumiselle ja luontoja puistoalueille. Meidän on kyettävä olemaan joustavia toimitilojen ja asuintilojen käytön suhteen.

Samalla joudumme miettimään sitä, miten perinteinen ydinkeskustamme ja uudet kaupunkikeskustat pitävät elinvoimansa. Kasvu tukee niitä kaikkia, kunhan viisas kaupunkisuunnittelu sen mahdollistaa.

Suuremmassa kaupungissa on aina enemmän kävijöitä myös keskustassa ja keskuksissa.

Toivumme koronapandemiasta

Koronapandemia on ollut koettelemus myös helsinkiläisille. Se on runnellut helsinkiläisiä, Helsinkiä ja Helsingin taloutta erityisen pahasti. Kriisi on vaikuttanut voimakkaasti jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa oleviin.

Koululaiset ja opiskelijat eivät ole päässeet iloitsemaan yhdessäolosta ja oppimistulokset ovat todennäköisesti kärsineet.

Mielenterveysongelmia on raportoitu enemmän ja monet sairaudet ovat jääneet hoitamatta. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunta, opettajat, varhaiskasvattajat ja monet muutkin ammattiryhmät ovat joutuneet

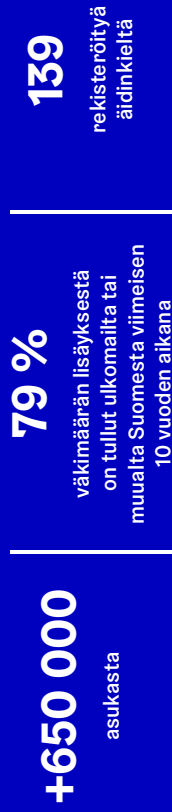
venymään todella lujille. Kulttuuriala, ravintolat ja tapahtuma-ala sekä niiden henkilöstö ovat olleet ahdingossa. Näitä ongelmia on määrätietoisesti hoidettava lähivuosina ja hyvinvointivelka on purettava.

Helsingin menneen kauden kaupunkistrategia, Maailman toimivin kaupunki, on erinomainen, eikä kaikkea siinä kerrottua tarvitse keksiä uudelleen. Mutta käsillä olevassa strategiasa käydään läpi sitä, miten meidän päättäjien on viisasta lähivuosina tukea kaupungin kehitystä ja millaisia uusia valintoja edessämme on. Nopeasti muuttuvassa maailmassa ja odotuksiin perustuvassa markkinataloudessa on vaikeaa ja mahdotonta luodata lähimmän neljän vuoden toimintaa ilman että tarkasteillaan koko vuosikymmenen ja vuosisadankin tarpeita.

Siksi tässäkin esipuheessa on tarkasteltu pidemmän ajan muutostrendejä.

Esipuheessa kuvatuista lähtökohdista lähdemme tekemään Helsingistä parempaa ja hienompaa kaupunkia, jossa jokaisen on hyvä rakentaa haluamansa näköistä elämää ja toimivaa arkea. Tarvitsemme jokaisen panosta onnistuaksemme. Uskomme, että neljän vuoden päästä voimme olla jälleen entistä ylpeämpiä rakkaasta kotikaupungistamme.

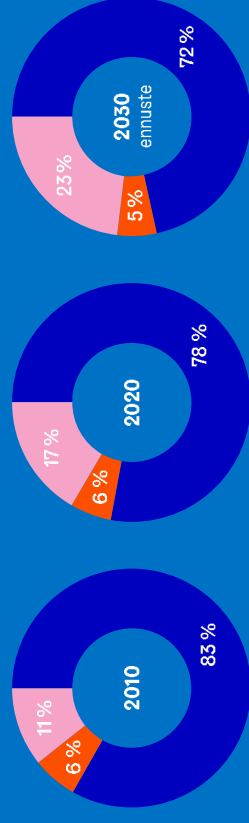
Helsingkiläiset lukuina

Väestö ikääntyy ja moninaistuu

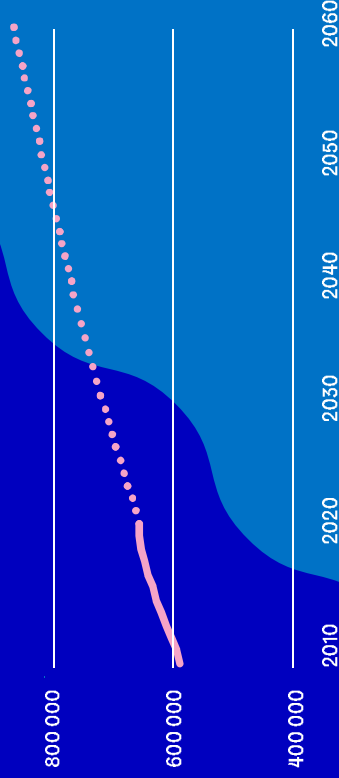
Väestö kieliryhmän mukaan Helsingissä

● suomi ● muu kieli ● ruotsi

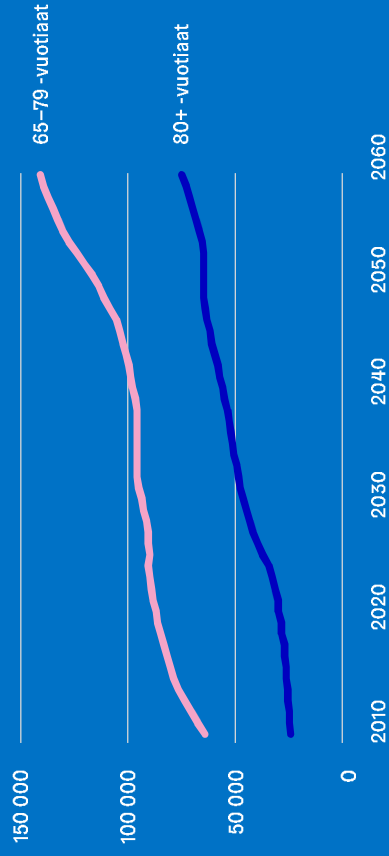

Helsingin asukasmäärä jatkaa kasvuaan

Väestön määrä ja ennuste Helsingissä

Väestön määrä ja ennuste Helsingissä 65+ -vuotiaat

Lähteet: Tilastokeskus (toteutunut), Helsingin kaupunki, kaupunkitieto (ennuste)

Helsinki tällä valtustokaudella ja tällä vuosikymmenellä

– valinnat, ohjelmat ja painopisteet

2

Maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia

Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen lapsuuteen ja opinpolkuun. Laadukas varhaiskasvatus, koulutus ja opetus ovat toimivan kaupungin ja hyvän elämän perusta.

Helsingin tavoitteena on, että kaikki koulut ovat hyviä kouluja ja sujuva polku varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja toiselle asteelle toimii. Myös erikoistumiselle, erilaisuudelle ja painotetulle opetukselle annetaan tilaa.

Laadukas varhaiskasvatus ehkäisee tehokkaasti segregatiota ja tasaa sosioekonomisia eroja lasten välillä. Helsinki nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta edelleen, erityisesti vieraskielisten keskuudessa. Helsinki panostaa suomen ja ruotsin kielen oppimiseen varhaiskasvatuksessa, jotta kaikilla lapsilla on kielelliset valmiudet aloittaa koulu sujuvasti. Varhaiskasvatusta vahvistamalla lisäämme myös kaupunkilaisten tuottavuutta ja työllisyyttä.

Laadukas varhaiskasvatus on jokaisen lapsen oikeus. Varhaiskasvatuspaikkoja lisätään tavalla, joka mahdollistaa paikan tarjoamisen läheltä kotia tai perheen kulkumatkan varrelta. Toteutetaan lähipäiväkotipienaaite. Saatavuutta vahvistetaan yksityisen hoidon tuen korotuksella ja palvelupolun digitalisoinnilla.

Helsinki tarvitsee kansainvälisiä osaajia. Huomioimme kansainvälisten lasten ja perheiden tarpeet päiväkotien, koulujen, oppilaitosten ja harrastusten toiminnassa. Mahdollisuutta englanninkieliseen opiskeluun lisätään kaikilla oppiasteilla. Varmistamme paikkojen saatavuuden kesken vuoden.

Selvitetään vieraskielisten kielenoppimisen ja opintojen tarjonnan haasteet sekä vahvistetaan reittiä koulutukseen ja työelämään. Vapaan sivistystyön roolia maahanmuuttajien kotoutumisen tukemisessa vahvistetaan.

Helsingin vetovoiman parantamiseksi perustetaan Pohjoismainen koulu (Nordiska skolan), kasvatus- ja koulutuslautakunnan esityksen mukaisesti.

Helsinki toimeenpanee oppivelvollisuuden laajentamisen ja toimii toisen asteen koulutuksen eheän peruskoulutuspolun ja oppivelvollisuuden aktiivisena kehittäjänä. Tuetaan vieraskielisten lasten ja nuorten opintopolkua. Helsinki tekee yhteistyötä valtion kanssa sen takaamiseksi, että

helsinkiiläisille nuorille riittää monipuolisesti eri alojen opiskelupaikkoja omassa kotikaupungissa. Lisätään lukiopaikkoja, parannetaan lukiokoulutuksen saatavuutta alueellisesti ja varmistetaan, että lukioon pääsyn keskiarvorajat eivät nouse liian korkeiksi. Vahvistamme mahdollisuuksia oppisopimusopetukseen.

Varhaiskasvatuspaikkoja lisätään tavalla, joka mahdollistaa paikan tarjoamisen läheltä kotia tai perheen kulkumatkan varrelta.

Kuva: Jussi Helliösten

Koulutus Helsingissä lukuina

55 700

oppilasta yhteensä
128 peruskoulussa

31 000

lasta varhaiskasvatuksessa,
joista

42 600

opiskelijaa yhteensä
56 toisen asteen
oppilaitoksessa

6 300

esiopetuksessa

25 000

opiskelijaa ammatillisessa
koulutuksessa

23 000

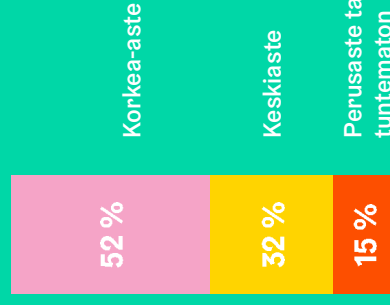
opiskelijaa
ammattikorkeakouluissa

38 000

opiskelijaa yliopistoissa

Koulutusrakenne

25–64-vuotiaista

Lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa kehitetään opiskelijoiden yksilöllistä tukea. Varmistetaan riittävä lähiopetus ja ohjaus ammatillisissa opinnoissa.

Henkilöstöpuolan kestävä ratkaiseminen on avainasemassa laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumisen näkökulmasta. Helsingin laatii toimenpiteet henkilöstön saatavuuden parantamiseksi ja alkaa toteuttaa niitä valtuustokauden aikana. Varmistetaan, että pätevän henkilöstön osuus nousee varhaiskasvatuksessa ja parannetaan työoloja ja sijaisjärjestelyjä.

Koulujen perusrahoitus turvataan ja toimialalla käyttöön otettujen rahoituskriteerien vaikuttavuutta seurataan. Varmistamme, että jokainen oppilas saa tarvitsemansa tuen koulunkäyntiin ja kohdennamme tukea erityisesti sinne missä sitä tarvitaan myönteistä erityiskohtelua vahvistamalla ja kehittämällä. Vahvistamme lähikoulujen vetovoimaa. Koko kaupungin käyttämistä oppimisympäristönä jatketaan.

Selvitetään mallia pienten koululaisten vuorohoitoon.

Erillisestä koronapalautumisen kokonaisuudesta osoitetaan resurssit koronapandemian aiheuttaman lasten ja nuorten oppimis- ja hyvinvointivajeen korjaamiseksi.

Onnistumisen edellytyksenä ovat myös toimivat ja terveelliset tilat sekä palvelutarvetta paremmin ennakoivan

ajantasaiseen kaupungin väestö- ja tilatietoon pohjautuvan tila- ja palveluverkkosuunnitelman toteuttaminen. Sopimuskoulujen merkitys osana kaupungin kouluverkkoa tunnistetaan ja turvataan. Varmistetaan sopimuskoulujen peruskorjaus- ja laajentumishankkeiden sujuva eteneminen.

Hakeutuminen varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen digitalisoidaan. Analytiikkaa kehitetään ja käytetään kuntalaisten palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Opetuksessa ja oppimisen ympäristöissä hyödynnetään ja kehitetään teknologisia ratkaisuja.

Laaditaan strategiset tavoitteet Helsingin koulutuksen kehittämiseksi vuoteen 2030.

Jatketaan harrastamisen Suomen mallin toteuttamista, jotta jokaisella lapsella olisi mahdollisuus harrastukseen.

Korkeakouluopiskelijat ovat tärkeä osa Helsingin tulevaisuutta. Helsingin tulee olla erinomainen kaupunki opiskella ja vaikuttava paikka oppia sekä kehittää itseään ja taitojaan. Rakennamme yhteistyössä korkeakoulujen, opiskelijoiden ja yritysten kanssa Helsingistä yhä parempaa opiskelukaupunkia ja innovaatiokeskittymää sekä satsaamme tieteen tekemisen edellytyksiin.

Erillisestä koronapalautumisen kokonaisuudesta osoitetaan resurssit koronapandemian aiheuttaman lasten ja nuorten oppimis- ja hyvinvointivajeen korjaamiseksi.

Aikaistamme Helsingin hiilineutraaliustavoitetta vuoteen 2030 ja uudistamme Hiilineutraali Helsingin -toimenpideohjelman.

Kuva: Tern Bicycles

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Ilmastonäkökulma otetaan läpäisevästi osaksi kaikkea päätöksentekoa hallinnonalasta riippumatta. Ilmastonäkökulma huomioidaan erityisesti kaupunkirakentamisessa, liikkumisessa ja energiaratkaisuissa.

Tavoitteena on hiilineutraali Helsingi, joka saavuttaa tavoitteensa, toimii esimerkkinä ja tekee enemmän kuin osuutensa ilmastonmuutoksen torjunnassa. Keskitymme hiilineutraalisuuden tavoittelussa vaikuttavimpiin toimenpiteisiin ja heemme aktiivisesti kokonaisuuden kannalta järkeviä ratkaisuja ilmastoimme kirittämiseen sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Kaupunkilaisten omia mahdollisuuksia tehdä ympäristöystävällisiä valintoja arjessaan helpotetaan.

Aikaistamme Helsingin hiilineutraaliustavoitetta vuoteen 2030 ja uudistamme Hiilineutraali Helsingin -toimenpideohjelman, jonka osana laaditaan riittävät ja uskottavat toimenpiteet muun muassa liikenteen ja rakentamisen päästöjen vähentämiseksi. Edellytetään, että Helen toteuttaa kehitysohjelman päivityksen valtuustokauden aikana huomioiden lämmityksen tietkarttatyön.

Kehitysohjelmassa tulee valmistautua Salmisaaren hiilivoimalan sulkemiseen ennen vuotta 2029. Helsingi ei tee enää uusia investointipäätöksiä bioenergiatavoituksesta. Asetetaan hiilinollatavoite vuodelle 2040. Tavoitteen saavuttamiseksi tehdään skenaariovalmistelua, joka kartoittaa polut tavoitteeseen. Tämän jälkeen tavoitteena on hiilinegatiivisuus. Toteutetaan kunnianhimoisesti kiertotaloustiekarttaa, joka kannustaa korjaamaan, vähentää elinkaari päästöjä ja työllistää.

Tavoitteena on Helsingi, joka on varautunut sään ääri-ilmiöihin ja niiden välillisiin vaikutuksiin.

Etenevä ilmastonmuutos edellyttää myös sopeutumista sen vaikutuksiin. Helsingin elämämuodon, terveyden ja omaisuuden suojaaminen turvataan. Tavoitteena on Helsingi, joka on varautunut sään ääri-ilmiöihin ja niiden välillisiin vaikutuksiin.

Ilmastonmuutokseen vaikutuksiin sopeutuminen vaatii varautumista niin lisääntyneisiin helle- ja kuivuusjaksoihin kuin voimakkaisiin sateisiin ja tulevana vuosikymmeninä jopa vedenpinnan

nousuun. Tämän edellyttämiin toimiin tartutaan ja varautumisen on näytävä kaupunkisuunnittelussa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa.

Ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi puiden ja vehreyden määrää kaupungissa lisätään. Lisätään paahteisia olosuhteita kestäviä niittyjä ja hulevesiä hallitsevia viherrakenteita, kuten puistoja ja viherkattoja. Toimiva viherrakenne mahdollistaa hulevesien hallinnan, tulvariskien minimoimisen ja vähentää lämpösaarekeliimitä. Huolehditaan sairaaloissa, laitoksissa ja senioriasumisessa tarpeellisista ja tarvittavista toimenpiteistä.

Helsinki suojelee ja vaalii aktiivisesti monimuotoista luontoaan. Vahvistamme metsäistä verkostoa ja niittyverkostoa.

Huolehdimme siitä, että kaikilla helsinkiläisillä on vastaisuudessaakin lyhyt matka lähiluontoon. Toteutamme Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa kunnianhimoisesti. Luonnonsuojeluohjelman (2015-2024) mukaisesti Helsingin arvokkaimmat alueet suojellaan ja uusi luonnonsuojeluohjelma vuosille 2025-2034 valmistellaan.

Strategiakaudella uusia luonnonsuojelualueita perustetaan vähintään viisi vuodessa.

Kaupungin kasvu vaatii tiivistymisen ja lähiluonnon arvojen yhteen sovittamista. Helsingin arvokkaimmille luontoalueille ei osoiteta rakentamista. Virkistys- ja luontoalueiden metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen ja metsien luontainen vanheneminen on keskeisin tavoite. Varmistetaan, että arvokkaan Keskuspuiston alueelle ei tule uutta rakentamista. Osoitetaan Vartiosaari

virikistyskäyttöön. Uudelleenarvioidaan Stansvikinkallion asemakaava metsäluonnon arvojen näkökulmasta samassa yhteydessä Kruunuvuoren asemakaavan kumottujen osien kanssa. Rakennus- ja liikennehankkeissa selvitetään aina vaihtoehto säästää mahdollisimman paljon puustoa ja kasvillisuutta. Merellisen Helsingin kehittämistä jatketaan kunnianhimoisesti merellisiä yhteyksiä, rantareittejä, laituneita ja tukikohtia parantaen sekä merellistä ylittävyyttä edistäen. Helsinki vaalii Itämeren ja sen rantoja ja vähentää päästöjä Itämereen. Jatkamme kansallisen kaupunkipuiston valmistelua.

Strategiakaudella uusia luonnonsuojelualueita perustetaan vähintään viisi vuodessa.

Toteutamme Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa kunnianhimoisesti.

Kuva: Jussi Hellsten

Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistaja

Helsinki tukee erillisestä

koronapalautumisen kokonaisuudesta kulttuuri- ja tapahtuma-alaa koronakriisistä selviämisessä. Samalla vahvistetaan rakenteita alan toimijoita kuullen, jotta kulttuuri- ja tapahtumalan toimintamahdollisuudet ovat aiempaa paremmat ja kestävä suhteessa mahdollisiin tuleviin kriiseihin.

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisovastuuskilla luodaan edellytykset monimuotoiselle vapaa-ajan toiminnalle ja kulttuurille. Jatkamme avustusten kehittämistä, jotta nykyisten toimijoiden lisäksi esimerkiksi Tanssin talon toimijat ja uudet liikunta- ja taiteenlajit sekä taiteen vapaan kentän toimijat voivat nousta kaupungin tuen piiriin. Yhtenä keinona voidaan hyödyntää taiteen prosenttiperiaatteella toteutettuja julkisia hankkeita.

Tapahtumilla on merkittävä rooli Helsingin viihtyisyyden, elinvoiman ja vetovoimaisuuden rakentamisessa. Helsinki on tapahtumallisuuden vastuullinen kehittäjä, luotettava ja innostava kumppani, toimiva tapahtumien alusta sekä suosittu kongressikohde. Ihmisten ja yritysten on mutkatonta asioida Helsingin kanssa niin

pienempien kuin suurempienkin tapahtumien järjestämisessä. Helsingin pitää pystyä palvelemaan tapahtumajärjestäjiä, kuten yrityksiäkin, yhden luukun periaatteella. Tilojen ja alueiden käyttöä tapahtumiin ja kulttuuritoimintaan helpotetaan ja sääntelyä kevennetään. Helsinki parantaa kilpailuasemaansa kulttuurin ja urheilun, kansainvälisten kongressien, messujen ja muiden suur tapahtumien isäntäkaupunkina yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

Tavoitteenaamme on Helsinki, jonka kulttuurielämä laajenee ja muuttuu yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi. Helsinki on myös suomalaisen kulttuurin kansallinen lippulaiva kulttuuritarjonnassaan. Vahvistamme asemaamme kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana. Yhteenkuuluvuuden, hyvinvoinnin ja luottamuksen palauttamiseen tarvitaan tapahtumia, vahvaa kansalaisyhteiskuntaa ja taidetta. Tapahtumallisuus edistää myös kaupunkikeskusten ja niissä toimivien yritysten elinvoimaa. Helsinki Biennaali toteutetaan vuosina 2023 ja 2025. Esimerkiksi Etelästä, Makasiinirannasta, Itäkeskuksesta ja Suvilahdesta kehitetään

Tilojen ja alueiden käyttöä tapahtumiin ja kulttuuritoimintaan helpotetaan ja sääntelyä kevennetään.

Kuva: Camilla Bloom

Jokaista helsinkiläistä ikään katsomatta kannustetaan liikkumaan matalalla kynnyksellä.

Kuva: Jussi Hellsten

elämyksellisiä keskuksia, joissa kulttuuri ja vapaa-aika ovat vahvasti läsnä. Jatketaan Helsingin yöelämän ja yötalouden kehittämistä.

Ainutlaatuinen kaupunkikulttuurimme on keskeinen hyvän elämän mahdollistaja. Se rakentaa Helsingin omaleimaisuutta, tekee kaupungista houkuttelevamman matkailijoille, edistää kaupunkilaisten osallisuutta, kasvattaa kulttuurista ymmärrystä, vähentää segregaatiota ja edistää kaupunkilaisten sitoutumista Helsinkiin. Kulttuurin, liikunnan ja muiden vapaa-ajanpalveluiden tarjonnan on mukauduttava kaupungin kasvun mukana. Palveluita on tarjottava monipuolisesti eri puolilla kaupunkia. Kaupunkiympäristön viihtyisyyttä lisätään julkisella tilataiteella. Vahvistetaan etsivää ja jalkautuvaa nuorisotyötä. Turvataan nuorisotalojen toiminta ympäri kaupunkia.

Teemme Helsingistä lukemisen ja lukutaidon pääkaupungin. Vahvistamme kirjastojen vetovoimaisuutta ja asemaa yhteisön kohtaamispaiikkana. Turvaamme lähikirjastojen alueellisen verkon. Tilojen monipuolinen käyttö mahdollistetaan ja uudet teknologiat ja mediat otetaan ennakkoluulottomasti käyttöön.

Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa edellytykset liikkuvaan elämään kohenevat niin, että kaupunkilaisten terveys paranee. Jokaista helsinkiläistä ikään katsomatta kannustetaan liikkumaan matalalla kynnyksellä. Liikkuminen sisältyy jokaiseen varhaiskasvatus-, koulu- ja opiskelupäivään. Lisäämme liikuntapaikkarakentamista painottaen tilojen avointa ja tehokasta käyttöä. Kiinnitämme huomiota myös matalan kynnyksen liikkumisen mahdollistaviin

elementteihin kaupunkitilassa, kuten kuntoportaisiin, ulkokuntosaleihin sekä penkkeihin ja laitureihin.

Erityisesti koronapandemian jälkeisenä aikana on tärkeä panostaa siihen, että nuoret saadaan takaisin harrastusten pariin.

Tuetaan vapaata kansalais- ja järjestötoimintaa mahdollistamalla niille maksuttomien tai edullisten tilojen käyttö ympäri kaupunkia.

Mahdollistamme laadukkaan huippu-urheilijoiden koulutuksen ja valmennuksen ja turvaamme helsinkiläisten urheiluseurojen ja muiden järjestöjen edellytykset harrastustoiminnan järjestämiselle.

Erityisesti koronapandemian jälkeisenä aikana on tärkeä panostaa siihen, että nuoret saadaan takaisin harrastusten pariin.

Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki

Helsinki on kaikille asukkaalleen ja vierailijoille hyvä kaupunki, jossa turvallisuus ja kaikkien ihmisten yhtäläiset oikeudet toteutuvat.

Helsinki on sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia kaikessa toiminnassaan. Tavoitteena on olla kaupunki, jossa kaikki elämäntavat ja mielipiteet voivat olla sopusoinnussa.

Helsinki puolustaa jokaisen vapautta omannäköiseen elämään aina siihen asti, kun toiminta ei rajoita muiden oikeuksia samaan. Helsinki edistää julkisen tilan turvallisuutta kaikille. Helsingillä on selkeät ja tutkimukseen perustuvat tavat puuttua häirintään ja syrjintään.

Helsingissä on kiusaamiselle nollatoleranssi. Vahvistamme ja laajennamme tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta. Palveluissa ja osallisuustyössä lisätään eri väestöryhmien tasavertaista kohtaamista ja kuntalaisten kykyä nähdä kaupunki muiden silmin. Helsinki vahvistaa kykyään tunnistaa, ennaltaehkäistä ja sovittaa väestöryhmien välisiä ristiriitoja. Rohkaisemme helsinkiläisiä osallistumaan enenevästi vapaaehtois- ja vertaistoimintaan.

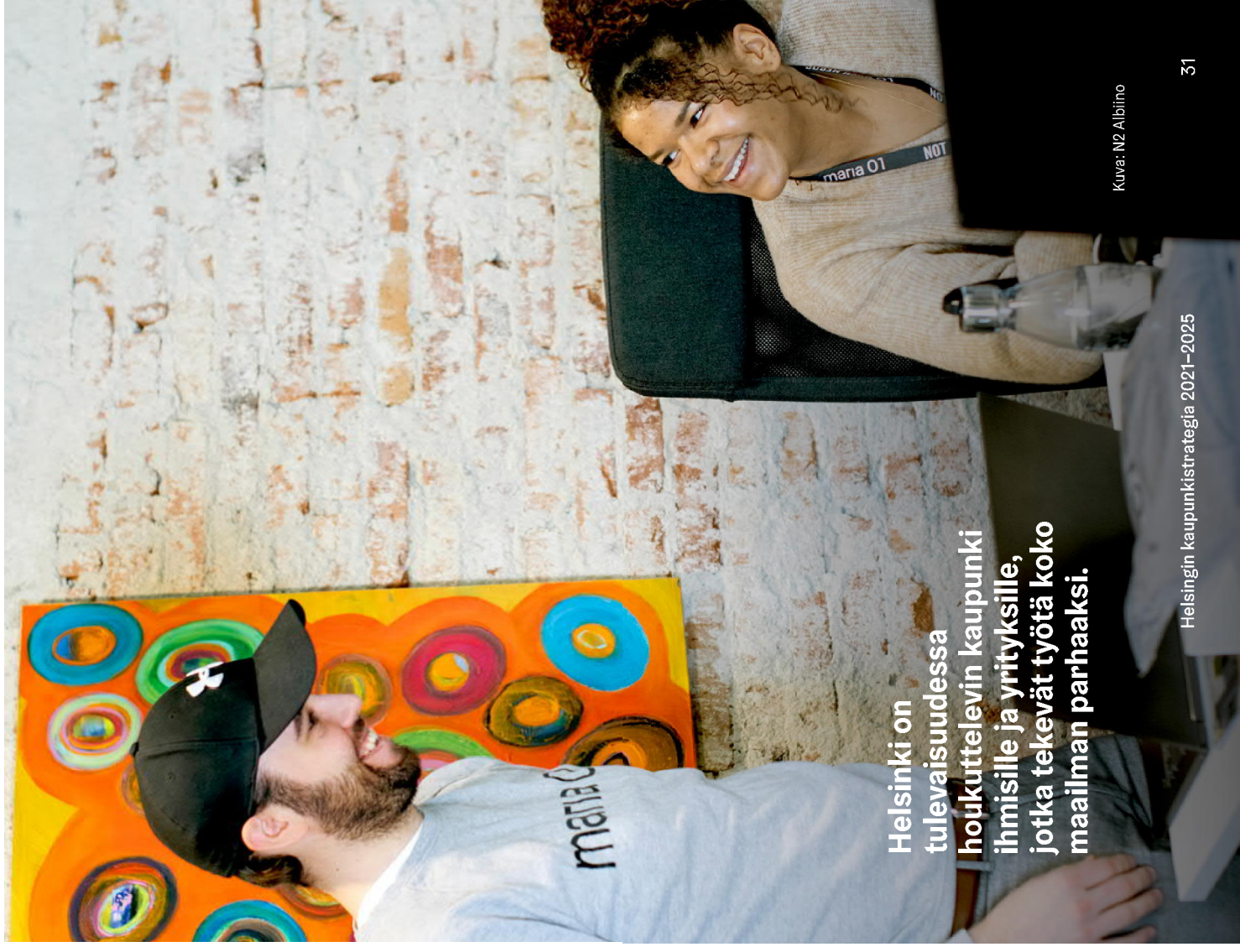
Kaupunkiympäristön ja kaupungin palvelujen suunnittelussa huomioidaan esteettömyys ja

saavutettavuus. Mahdollistamme aktiivisella osallistamisella vammaisten ihmisten yhdenvertaisen osallistumisen. Panostetaan myös muistiystävälliseen kaupunkiin.

Helsinki panostaa kaikessa palvelutyössään erilaisten ihmisten kohtaamiseen. Helsinki kouluttaa sote- ja opetushenkilöstöä ja muita lapsiperheiden kanssa työskenteleviä kohtaamaan erilaisia perheitä entistä sensitiivisemmin esimerkiksi kouluttamalla henkilöä tunnistamaan ja purkamaan rasismia, tunnistamaan väkivallan eri muodot ja silpomisen uhan alla olevat nuoret sekä lisäämällä vähemmistöihin kuuluvien nuorten kanssa tehtävää työtä.

Helsinki panostaa myös maahanmuuttajajanaisten kieltenopetukseen ja ottaa erityiseksi tavoitteekseen heidän työllisyytensä kasvattamisen.

Haluamme olla kaupunki, jolla on aktiivinen rooli maailmanlaajuisen merkityksellisten ja viheliäisten haasteiden ratkaisijana ja joka halluaa omaksua muiden kaupunkien parhaat toimintatavat. Helsinki jatkaa raportointia YK:n kestäväin kehityksen tavoitteiden toteutumuksesta. Helsinki on tulevaisuudessa houkuttelevin kaupunki ihmisille ja yrityksille, jotka tekevät työtä koko maailman parhaaksi. Samalla me teemme omasta elämästämme entistä sujuvampaa, mukavampaa ja hauskeempaa. Helsinki on kaupunki, jossa tehdään hyvää.

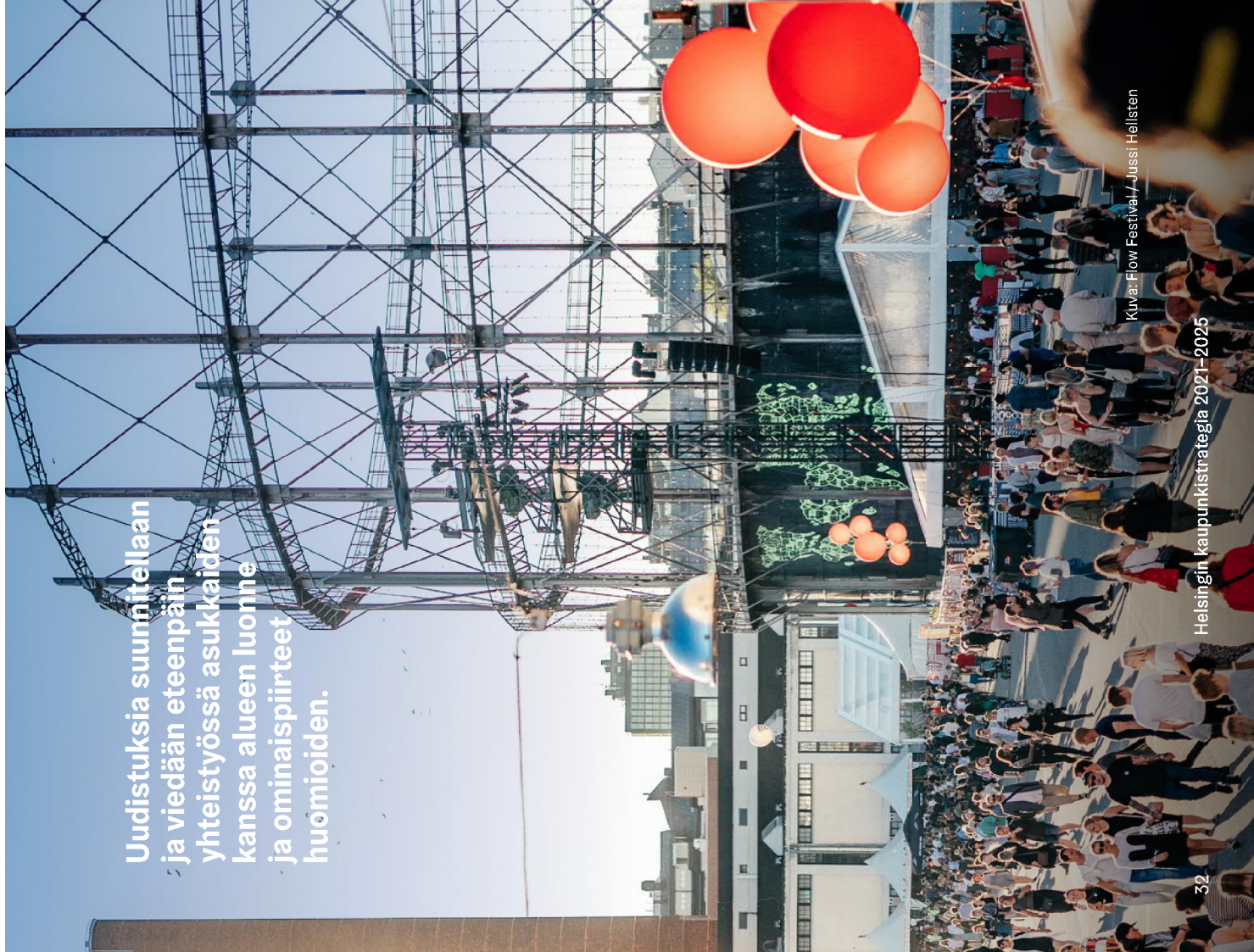

**Helsinki on
tulevaisuudessa
houkuttelevin kaupunki
ihmisille ja yrityksille,
jotka tekevät työtä koko
maailman parhaaksi.**

Kuva: N2 Albiino

Uudistuksia suunnitellaan ja viedään eteenpäin yhteistyössä asukkaiden kanssa alueen luonne ja ominaispiirteet huomioiden.

Kuva: Flow Festival / Jussi Hellsten

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa asuinalueet eivät eriydy ja kaikkialla on mahdollista elää turvallisista ja viihtyisää elämää positiivisesti omaleimaisissa kaupunginosissa.

Eriytymisen uhkaan tullaan määrätietoisesti puuttumaan kaupunkilaisia kuunnellen ja tutkimusyhteisöä hyödyntäen. Helsinki harjoittaa myönteistä erityiskohtelua ja torjuu eriytymistä kattavasti toimialat ylittäen – asuntopoliittikalla ja kaavoituksella, sosiaalityöllä, koulutuksella,

varhaiskasvatuksella ja vapaa-ajan toiminnalla.

Eriyisesti tähän työhön panostetaan nimityillä kaupunkiuudistusalueilla:

Malminkartano-Kannelmäessä, Malmilla ja Mellunkylässä ja lisäksi Vuosaarressa.

Uudistuksia suunnitellaan ja viedään eteenpäin yhteistyössä asukkaiden kanssa alueen luonne ja ominaispiirteet huomioiden.

Myönteisellä erityiskohtelulla suunnataan palveluja ja investointeja alueille, jotka tarvitsevat enemmän. Julkisen tilan ja julkisten rakennusten investointeja käytetään keinona lisätä hyvinvointia ja houkuttelevuutta.

Huolehditaan asumisen hallintamutojen ja asumisvaihtoehtojen monipuolisuudesta eri alueilla. Taide, tapahtumat, liikuntapaikat, kirjastot ja lähiluonto vahvistavat kaikkien alueiden omaleimaisuutta ja vetovoimaa asukkaalle ja yrityksille.

Hyvä kaupunki on turvallinen. Keskeinen osa turvallista ja toimivaa kaupunkia on vahva pelastustoimi, jonka toiminnan edellytykset turvaamme yhdessä valtion kanssa.

Ymmärrämme pelastustoimen ja ensihoidon synergian suuren kaupungin turvallisuuden edistämisessä. Huolehdimme laajasta kaupunkitasoisesta varautumisesta ja luomme pohjan monimuotoiseen toimintakykyyn eri tilanteissa.

Helsinki harjoittaa myönteistä erityiskohtelua ja torjuu eriytymistä kattavasti toimialat ylittäen.

Toimiva ja kaunis kaupunki

Kestävä kasvu perustuu pitkäjärjenteiseen kaavoitukseen ja kaupunkisuunnitteluun. Tasapainoinen kaupunkikehittäminen tekee mahdolliseksi asukasmäärän ja kaupunkiviihtyvyyden kasvun, joka on edellytys myös taloudelliselle toimellaisuudelle ja sitä kautta yhteisille investoinneille, joilla luodaan viihtyvyyttä ja kauneutta.

Kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet. Helsinkiä kehitetään raideliikenteen verkostokaupunkina, ja tuloksena on kasvun ja tiivistymisen mahdollistava kiinnostava ja elinvoimainen eri tyyppisten kaupunginosien verkosto. Täydennysrakentamista toteutetaan erityisesti raideliikenteen varrella ja asemien ympäristöissä. Kaupunkiympäristön laatua parannetaan. Ydinkeskustan lisäksi panostetaan myös muihin aluekeskuksiin, kuten Itäkeskukseen.

Alueiden tasapainoista kehitystä edistetään panostamalla kaupunkiuudistusalueisiin, monipuoliseen asuntotuotantoon ja kaupunkiympäristön viihtyisyyteen. Asuntorakentamisprosessin sujuvoittamisen toimenpiteet toteutetaan. Toteutetaan

voimassa olevan asumisen ja maankäytön ohjelman (AM-ohjelma) linjauksia. Yleiskaavan toteuttamisohjelma päivitetään.

Kunnianhimoisen kaupunkirakentamisen, uusien asuinalueiden ja täydennysrakentamisen tulee olla tasapainossa lähiluonnon kanssa. Tavoitteena on asuntotuotannon kasvun nopeutuminen AM-ohjelman mukaisesti, asumiskustannusten nousun hillintä, tasapainoisten kaupunginosien luominen ja asumistiheyden nousu.

Rakentamisinvestointien yhtenä tavoitteena on vähentää alueiden eriytymistä ja lisätä helsinkiläisten kaikkialla kokemaa viihtyisyyttä. Tämä tarkoittaa investointeja puistoihin, leikkipuistoihin ja liikuntapaikkoihin. Kaupungin palveluiden, kuten koulujen, sosiaali- ja terveyspalveluiden, kirjastojen ja liikuntamahdollisuuksien, pitää pysyä mukana alueiden väestöpohjan ja asuntorakentamisen rytmissä ja mittakaavassa taloudellisesti kestävällä tavalla.

Rakentamisinvestointien yhtenä tavoitteena on vähentää alueiden eriytymistä ja lisätä helsinkiläisten kaikkialla kokemaa viihtyisyyttä.

Helsinki suunnittelee ja rakentaa vetovoimaista, viihtyisää ja kaunista kaupunkitilaa niin uusille kuin vanhoille alueille.

Helsinki suunnittelee ja rakentaa vetovoimaista, viihtyisää ja kaunista kaupunkitilaa niin uusille kuin vanhoille alueille. Hyvä kaupunkitila kutsuu eri-ikäisiä ja eritaustaisia ihmisiä kohtaan maan kaupungissa läpi vuoden, hyvä kaupunkitila tekee mahdolliseksi viipymisen ja oileilu, luo paikan kaupallisille palveluille ja toimii julkisen toiminnan näyttämönä. Strategiakaudella kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että viihtyisään kaupunkitilan perusedellytyksistä, kuten puistojen ja katujen siisteydestä, pidetään huolta kaikkialla Helsingissä.

Helsingin kaupungilla on vahva rooli Helsingin maankäytön suunnittelussa ja ohjaamisessa. Kaupunki edistää kaavoituksen keinoin sosiaalisesti, taloudellisesti ja myös ekologisesti kestävää kehitystä. Kumppanuuskaavahankkeissa maankäyttöä suunnitellaan yhteistyössä kaupungin ja maanomistajan kanssa. Kaupunki asettaa kumppanuushankkeille aina selvät neunaehdot. Lupaprosessien ja rakennusvalvonnan toimintaa sujuvoitetaan.

Tavoitteena on toimiva ja kaunis kaupunki, jonka rohkeat investoinnit tukevat tulevaisuuden väestö- ja talouskasvua ja sitä kautta myös kaupunkitalouden tulopohjaa.

Helsingin keskusta on Suomen suurin työpaikkojen, palveluiden, viihtymisen ja kulttuurin keskittymä, jolla on ainutlaatuinen rooli koko maan taloudessa.

Muotoilu on entistä systemaattisemmin osa palvelujen käyttäjälähtöistä uudistamista ja kaupunkiorganisaation tuottavuuden lisäämistä. Muotoilua hyödynnetään kaupunkiyhteisissä hankkeissa ja ennakointityössä. Helsinki vahvistaa edelleen profiiliaan designkaupunkina ja on aktiivinen kumppani niin kaupungille kuin alan yrityksille ja korkeakouluille. Helsinki tunnistaa muotoilun ja arkkitehtuurin merkityksen hyvinvoinnille, paremman kaupunkilaiskokemuksen tuottamiselle ja kaupungin brändille. Julkisen kaupunkitilan vetovoimaa lisäävät oivaltavan suunnittelun ja kokeilujen keinoin. Viedään päätökseen arkkitehtuuripolittinen ohjelma.

Design on Helsingille kansainvälisesti merkittävä erottautumistekijä ja keskeinen työkalu kehittää kaupunkia. Työtä tuetaan edistämällä uutta arkkitehtuuri- ja designmuseota. Taiteen saatavuutta ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksia parannetaan erityisesti myös kantakaupungin ulkopuolella. Laaditaan kiinteistöstrategian puitteissa toimintamalli historiallisten arvoraakennusten kunnostamiseksi.

Helsingin keskusta on Suomen suurin työpaikkojen, palveluiden, viihtymisen ja kulttuurin keskittymä, jolla on ainutlaatuinen rooli ko maan taloudessa. Keskusta on voimavara, johon Helsingin tulee investoida määrätietoisesti. Teemme keskustasta houkuttelevamman, saavutettavamman ja toimivamman. Teemme tätä yhdessä asukkaiden ja keskusta-alueen elinkeinoelämän ja yritysten kanssa.

Käynnistämme keskustan elinvoimaprojektin, jossa panostetaan kävelytävään ja viihtyisään kaupunkitilaan. Suunnitellaan kävelykeskustan

kehitystä nojautuen viime kauden valmisteluun ja tuodaan ehdotus päätöksentekoon. Edistetään keskustan työpaikkojen ja palveluiden määrän ja intensiteetin kasvua, tapahtumien edellytyksiä sekä kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulamista keskustassa. Projektissa lisätään keskustan puistojen viihtyisyyttä ja strategiakaudella käynnistetään Kaisaniemen puiston kunnostaminen. Hyödynnetään keskustan elinvoimaselvitystä pohjatielona projektiin ja huomioidaan houkuttelevuus eri vuodenaikoina.

Keskustan elinvoimaprojektiin kuuluu olennaisesti liikennejärjestelyiden kehittäminen keskustan elinvoiman kasvua tukevaksi. Selvitämme aina kaupungin keskustan saavutettavuuteen vaikuttavien liikennehankkeiden kokonaisvaikutuksen. Toteutetaan ratkaisuja, joilla voidaan saada maanalaisia pysäköintilaitoksia nykyistä tehokkaammin käyttöön. Samalla huolehditaan huolto- ja jakeluliikenteen sujuvuudesta ydinkeskustassa. Jatkamme katu- ja kaivutöiden haittojen minimoimiseen tähtäävää hanketta.

Älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta

Kasvavan Helsingin liikenne suunnitellaan aina yhdessä maankäytön kanssa. Maankäyttöä kehitetään Helsingissä siten, että liikenne on järjestettävissä kestäväällä tavalla niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ekologisesti. Tiivistyvän kaupungin liikennejärjestelmän riittävä kapasiteetti ja toimivuus varmistetaan suunnittelemalla kaikki kulkumuodot ja huomioimalla niiden kykytyminen toisiinsa. Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräiliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan.

Helsinki on kaupunki, joka käyttää kaupunkitilaa kaupunkilaisten kannalta tehokkaasti ja järkevästi, tehden tilaa ihmisten erilaisille tarpeille. Tulevaisuuden ihmisten tarpeista lähtevää älyliikennettä voidaan mahdollistaa jatkamalla investointeja liikennetiedon ja -hallinnan digitalisointiin sekä kaupalliset liikennepalvelut mahdollistavaan älykkääseen liikenneinfrastruktuuriin.

Raideiliikenteen verkostokaupungin toteuttamista jatketaan edistämällä pikaraitiotiehankkeiden suunnittelua ja toteutusta.

Laaditaan toimenpidekokonaisuus sähköautoiluinfra vahvistamiseksi tavoitteena

vähentää polttomoottoriautojen määrää kaupunkialueella. Riittävät sähköautojen latausmahdollisuudet edistävät keskustan ja keskusten toimivuutta ja ilmastotavoitteiden saavuttamista. Jatketaan fossiilista polttoaineista luopumista joukkoliikenteessä. Pidetään helsinkiläisten joukkoliikennelippujen hinnat kohtuullisina. Parannetaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Toteutamme pyöräiliikenteen kehittämissuunnitelmaa määrätietoisesti. Vauhditamme baanaverkon ja kantakaupungin tavoiteverkon rakentumista.

Pidetään helsinkiläisten joukkoliikennelippujen hinnat kohtuullisina. Parannetaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita.

Jatketaan askeleittain siirtymistä kohti markkinaehtoista pysäköintipolitiikkaa. Varmistetaan pysäköintimahdollisuuksien riittävyys asukas pysäköinnissä sekä liityntäpysäköinnissä.

Jatkamme satamatoimintojen sijoittamisesta tehtyjen päätösten toteuttamista.

Helsinki on kaupunki, joka käyttää kaupunkitilaa kaupunkilaisten kannalta tehokkaasti ja järkevästi, tehden tilaa ihmisten erilaisille tarpeille.

Kuva: Jussi Hellsten

Helsinki-iläisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Helsingissä jokaisen, iästä ja terveydentilasta riippumatta, tulee voida elää hyvää elämää.

Helsingin tavoitteena on perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon sujuva hoitoon pääsy. Tässä käytetään hyväksi digitaalisuutta, työnjaon kehittämistä, moniammatillista yhteistyötä, tarvittaessa palveluseteliä ja yksityisen palvelutuotannon hyödyntämistä. Varmistetaan henkilöstön riittävyys sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Toteutetaan toimivat, ajanmukaiset ja esteettömät perhekeskukset, seniorikeskukset ja terveys- ja hyvinvointikeskukset. Suunnitellaan niitä yhdessä palveluiden käyttäjien ja henkilökunnan kanssa. Huomioidaan palveluverkkoa kehitettäessä helsinkiläisten ja kaupungin alueiden erilaiset lähtökohdat ja tarpeet. Samalla varmistetaan palveluiden saatavuus riittävän lähellä.

Lisätään jalkautuvaa kotiinviävää palvelua, parannetaan ennakoivaa otetta, hoidon jatkuvuutta sekä hoitosuhteiden pysyvyyttä paljon palveluita tarvitsevilla. Helsinki kehittää ruotsinkielisiä palveluita tavoitteena laadukkaat ja saumattomat palvelut myös ruotsiksi.

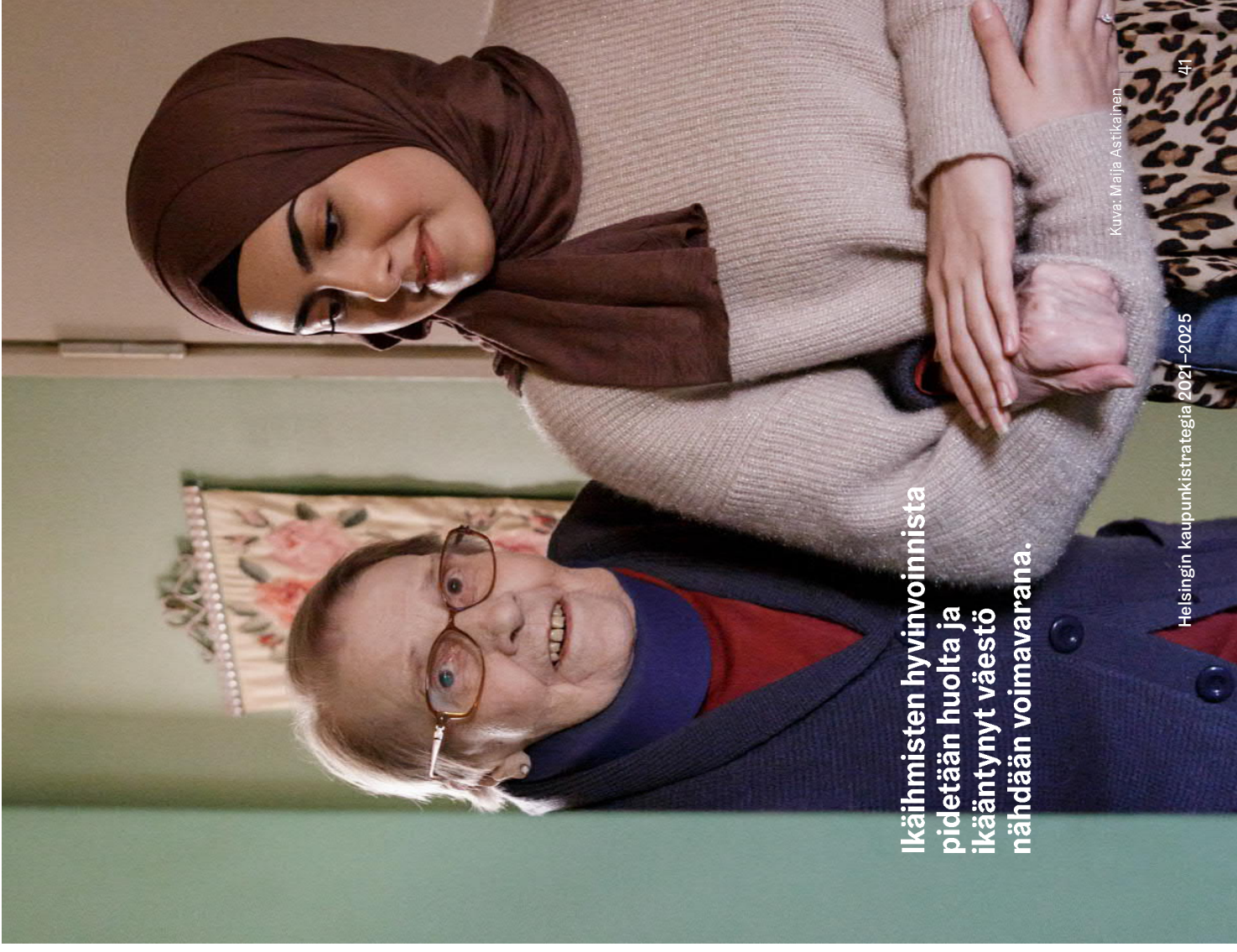
Helsinki ottaa palveluja suunnitellessaan ja toteuttaessaan paremmin huomioon erikaiset palvelujen käyttäjät. Ikäihmisten

hyvinvoinnista pidetään huolta ja ikääntynyt väestö nähdään voimavarana. Arvokas vanhuus on helsinkiläisten oikeus. Varmistetaan pitkäaikaisasumisen tarpeen arviointiprosessin toimivuus ja paikkojen riittävä määrä. Kotihoidon laatua ja monipuolisuutta kehitetään. Omaishoidon merkitys ja arvo kasvavat väestön ikääntyessä. Kaupunki huolehtii omaishoitajien jaksamisesta ja tuesta.

Helsinki vahvistaa digitaalisten sosiaali- ja terveyspalveluiden tarjontaa ja antaa digitaalisten sote-palveluiden palvelupauksen. Palveluiden käyttämisestä tulee tehdä asiakaslähtoisempää ja mahdollisimman sujuvaa erilaisten helsinkiläisten näkökulmasta. Digitalisaation tulee tukea tätä kehitystä.

Lisäämme varhaisen vaiheen mielenterveyspalvelujen ja lyhytpsykoterapian saatavuutta ja saavutettavuutta.

Helsinki ottaa terapiatakuun käyttöön vuonna 2022: lisäämme varhaisen vaiheen mielenterveyspalvelujen ja lyhytpsykoterapian saatavuutta ja saavutettavuutta, laajennamme matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita ja jatkamme lasten ja nuorten mielenterveyspalvelukehityksen parantamista

Kuva: Majja Astikainen

yhteistyössä HUS:n kanssa. Myös vahvempaa psykiatrista ja monialaista hoitoa tarvitsevien hoitomahdollisuuksista huolehditaan.

Valmistellaan myös toimenpidekokonaisuus, joka puuttuu kasvavaan päihteiden käyttöön inhimillisesti ja laaja-alaisesti sekä vähentää päihteiden aiheuttamia haittoja ja huumeuolemia.

Vahvistetaan päihdepalveluja niin, että huumeriippuvuudesta kärsiville on tarjolla riittävästi, helpeä ja nopeasti saavutettavia palveluita. Erityisesti nuorten on saatava apua välittömästi.

Helsinki on sitoutunut vähentämään asunnottomuutta. Kaupungin tavoitteena on asunnottomuuden poistaminen vuoteen 2025 mennessä. Tehdään tarvittavat panostukset asunnottomuuden torjuntaan, tuetun asumisen ja muiden olemassa olevien palveluiden lisäksi kaupungin omaa vuokra-asuntokantaa hyödyntäen. Vähennetään huono-osaisuutta ja kehitetään etsivää sosiaalityötä, kuten etsivää lähityötä ja aikuissozialityötä.

Kaupungin tavoitteena on asunnottomuuden poistaminen vuoteen 2025 mennessä.

Tuetaan perheitä monialaisesti. Panostetaan vanhaiseen ja laaja-alaiseen tukeen. Tehdään Helsingistä paras kaupunki perustaa perhe: kehittäme raskauteen ja synnytykseen liittyviä palveluita perheitä kuunnellen sekä tarjoamme vauvaperheille varhaista matalan kynnyksen tukea esimerkiksi kotipalveluina. Tuetaan yhden vanhemman perheiden jaksamista. Tavoitteena on ehkäistä ongelmien

kesautumista ja lastensuojelun tarvetta. Pyrkimyksenä on, että lastensuojelun asiakasmäärän kasvu saadaan pysähtymään ja kääntymään laskuun. Jatketaan eriarvoisuuden vähentämiseen ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn tähtäävän Mukana-ohjelman vaikuttavia toimenpiteitä.

Tehdään Helsingistä paras kaupunki perustaa perhe.

Varmistetaan peruspalveluiden toimivuus vahvistamalla monituottajamallin käyttöä. Hyödynnetään erityisesti koronapandemian aiheuttamien hoitajajoukkojen purussa tarvittaessa myös yksityisiä palvelutuottajia ja palveluseleitä.

Osoitetaan erillisestä koronapalautumisen kokonaisuudesta resurssit hoito- ja palveluluvun korjaamiseksi.

Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Taloudellinen kestävyysimme edellyttää kaupunkipäättäjiltä kaukokatseisuutta ja johdonmukaisuutta. Kaupungin elintärkeiden palvelujen rahoitus on järjestettävä vastuullisesti.

Pyrimme edistämään helsinkiläisten kotitalouksien vahvaa omaa taloutta sekä Helsingin kaupungin vahvaa taloutta.

Reunaehtoja kaupungin taloudeille asettavat monet muutokset, kuten sote-uudistus, ikääntyneiden ja nuorten määrän kasvu, välttämättömät ilmastotoimet sekä yhä moninaisemman kaupungin palvelutarpeet.

Käyttötalouksien kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä kaupunkiongiansaatiina itsellemme asettamaan tuottavuustavoitteeseen, joka on vuonna 2022 0,3 prosenttiyksikköä ja sen jälkeä 0,5 prosenttiyksikköä. Kustannustason muutosta kuvaa peruspalvelujen hintaindeksi. Väestönkasvun osalta kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalveluiden väestönkasvua kuvaavana parametrina käytetään ikäryhmäkohtaista kasvua ja muutoin väestön kokonaisuudesta.

Sitoudumme valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen. Vuositteiset talousarviot eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotasoa.

Sitoudumme valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen.

Takaamme laadukkaat palvelut myös jatkossa. Vastuuperiaatteeseen nojautumalla vältämme sen, että kulloinkin suhdannetilanne johtaa menotalouden epätarkoituksenmukaisiin kasvu- tai säästöliikkeisiin.

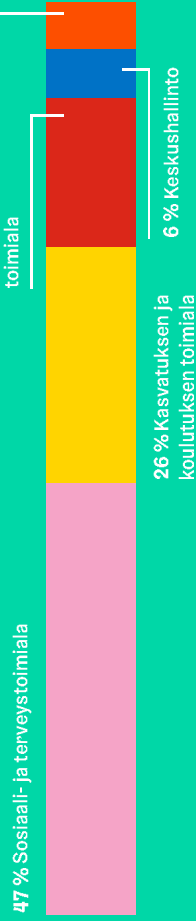
Käynnistetään sellaisista konkreettisten uudistusten suunnittelu ja toimeenpano, jotka tuovat lisää tehokkuutta, tuottavuutta, taloudellista liikkumavaraa ja voimavaroja kaupungin toimintaan. Tätä varten käydään läpi kaupungin ja kaupunkikonsernin liikelaikokset ja muut yksiköt ja yhteisöt, niiden toiminnan tehokkuus ja tilankäyttö. Toimilla tavoitellaan vähintään 50 miljoonan euron vuosittaista hyötystä vuoteen 2025 mennessä.

Tuottavuuskokonaisuuksista syntyyvää saavutettua ja tehtyihin päätöksiin perustuen luotettavasti arvioitua liikkumavaraa kohdennetaan vuosittain talousarviopäätöksen yhteydessä tuottavuustavoitteen kattamiseen ja palveluiden parantamiseen.

Haemme kaupungin menoihin liikkumavaraa pyrkimällä entistä kunnianhimoisemmin tehokkuuteen ja parempaan panos-tuotos-suhteeseen kaupungin kaikessa omassa toiminnassa ja palvelutuotannossa.

Kaupungin talous 2020

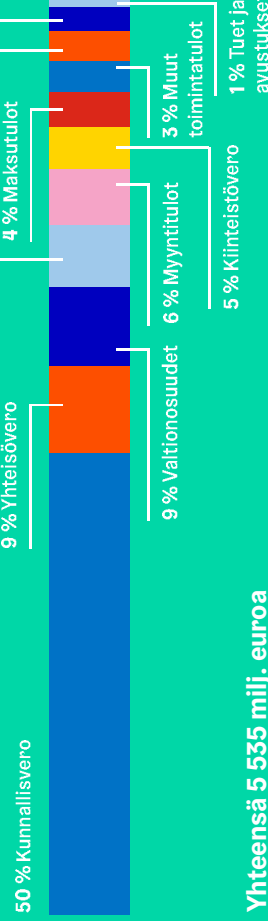
Toimintamenot

Yhteensä 4 823 milj. euroa

Luvut ilman liikelaitoksia, sisäisiä eräiä ei ole eliminoitu.

Kokonaistulot

Yhteensä 5 535 milj. euroa

Luvut sisältävät liikelaitokset ja rahastot, sisäiset erät on eliminoitu.

Lähteet: Helsingin tilinpäätöstiivistelmä 2020

Tämä edellyttää hyvää johtamista samoin kuin kaupunkiorganisaation kehittymistä. Hallinnollisten rakenteiden tulee edistää, ei rajoittaa kaupungin tavoitteiden saavuttamista. Laskemme ja julkistamme jatkossakin kattavasti kaupungin oman palvelutuotannon kustannukset kaupunkikonsernin kaikissa osissa.

Helsinki on viime vuosina lisäänyt investointejaan rohkeasti. Vastedeskin rohkea kasvu ja investoinnit luovat edellytykset vahvalle kaupunkitaloudelle. Parannamme kykyämme investointien kaupunkitaloudelliseen arviointiin ja ohjaamme investointeja kokonaisuutena. Kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoitussellisesti kestäväälle tasolle toiminnan ja investointien rahavirran sekä lainakannan kasvun näkökulmasta. Toiminnan ja investointien rahavirta voi olla alijäämäinen valtuustokauden aikana yhteensä enintään julkisen talouden suunnitelmassa ja kuntatalousohjelmassa paikallishallinnolle asetetun alijäämätavoitteen verran.

Kehitetään tilavuokrien määrätymisperiaatetta siten, että peruskorjauksista aiheutuvat korotukset vastaavat tarkemmin peruskorjausten tosiasiallista elinkaarikustannusta, jotta vältämme vuokrien liian voimakkaasta noususta johtuvan palveluiden heikkenemisen.

Sote-uudistus siirtää verotuloistamme lähes kaksi kolmasosaa vuosittain tästä eteenpäin. Helsingin kaupungin talouden liikkumavara kapenee, koska tulevaisuuden veropohja on uudistuksen vuoksi aiempaa pienemmältä osin kaupunkimme omassa käytössä.

Helsingin tulee olla kaupunki, joka vaurastuu ja luo edellytyksiä asukkaalleen parantaa omaa taloudellista asemaansa. Nojautumme kaupungin talouden suunnittelussa aikaisempaa laajempaan tutkimukselliseen ja ylipolittoliseen talousasiantunteemukseen. Työn kannustintien ja kaupunkilaisten henkiökohtaisen talouden ylläpitämiseksi pidättydytään kunnallisveron korotuksista.

Työn kannustinten ja kaupunkilaisten henkilökohtaisen talouden ylläpitämiseksi pidättydytään kunnallisveron korotuksista.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi rahoitetaan yleiskatteellisella valtion rahoituksella ja eriytetään talousarviossa lainsäädännön mukaisesti omaksi kokonaisuudekseen. Helsinki pyrkii turvaamaan helsinkiläisten laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut myös jatkossa ja vaikuttaa aktiivisesti valtionrahoituksen kehittymiseen.

Jatketaan linjausta, jonka mukaan luovutaan sellaisista kiinteistöistä jotka eivät ole kaupungin omassa käytössä.

Koronapandemiasta toipumiseen varataan yhteensä 65 miljoonaa euroa kaupungin hallituksen käyttövaroihin vuosille 2022 ja 2023. Toipumispaketin varoja voidaan käyttää koronapandemian aiheuttamiin jälleerakennustarpeisiin. Paketti jakaantuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja sosiaali- ja terveystoimialan kesken.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Helsingin kaupunki toteuttaa hyvää henkilöstöpolitiikkaa ja tavoitteenamme on henkilöstön työhyvinvoinnin ja viihtyvyyden kasvu. Samaan aikaan tavoittelemme tuottavuuden ja kilpailukyvyn nousua.

Helsingin kaupunki ja koko kaupunkikonserni toimivat laajenevassa kaupungissa ja Helsingin kaupungin palvelutuotannon henkilöstömäärään ennakoidaan kasvavan. Siksi kaupunki voi toimia houkuttelevana työnantajana, joka tarjoaa monenlaisia kiinnostavia urapolkuja ja vakaata palvelussuhteita. Helsingin kaupunki ei irtisano tai lomautta henkilöstöä muutostilanteissa, kun henkilöllä on valmius siirtyä osaamistaan ja kokemustaan vastaaviin uusiin tehtäviin. Kaupunki kannustaa osaamisen jatkuvaan kehittämiseen, työkiertoon ja monipuoliseen urapolkuun. Työtehtävien lakatessa kaupunki tarjoaa uusia tehtäviä ja tarvittaessa muuntokoulutusta.

Kaupungin johto tapaa henkilöstöjärjestöjä säännöllisesti.

Helsingin kaupunki haluaa olla houkutteleva työnantaja ja hyvän henkilöstöpolitiikan toteuttaja. Kaupunki käynnistää ja jatkaa tehokkaita toimia henkilöstöpulan kääntämiseksi. Parannetaan Helsingin kaupungin veto- ja pitovoimaa työnantajana ja työoloja ottaen koko henkilöstö

mulkaan. Vastaamme työvoiman saatavuuden ongelmaan ja jatkamme palkkakehitysohjelmia.

Vastaamme työvoiman saatavuuden ongelmaan ja jatkamme palkkakehitysohjelmia.

Helsingin kaupungille ruotsin kielen taitoisen työvoiman saatavuus on haaste. Kaupunki panostaa siksi henkilöstönsä ruotsin kielen koulutukseen sekä kehittää rekrytointipalveluja turvataksaan henkilökunnan saatavuuden. Panostamme henkilöstön saatavuuteen entistä enemmän, myös yhteiskunnallisen vaikuttamistyön, muuta kuin suomea ja ruotsia puhuvien työntekijöiden rekrytointiin sekä monimuotoisuuden lisäämisen näkökulmasta. Työperäistä maahanmuuttoa edistetään ja tunnistetaan ulkomailta hankittu koulutus ja kokemus nykyistä paremmin.

Tiivistämme entisestään yhteistyötä TE-palveluiden, korkeakoulujen, oppilaitosten, yritysten sekä muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa työvoimapolun korjaamiseksi.

Nostamme tuottavuutta yksilöllistä suoritusta ja ryhmäsuoritusta palkitseamalla. Kehitämme

**Helsinki haluaa olla
houkutteleva työnantaja ja
hyvän henkilöstöpolitiikan
toteuttaja. Kaupunki
käynnistää ja jatkaa
tehokkaita toimia
henkilöstöpulan
kääntämiseksi.**

Kuva: Jussi Heljsten

johtamista ja esimiestäytää määrätietoisesti, palkiten hyvistä suorituksista ja puuttuen nopeasti mahdollisiin ongelmatilanteisiin.

Tuemme Helsingin kaupungin ja kaupunkikonsernin henkilöstön uramahdollisuuksia ja urakiertoa kaupungin ja kaupunkikonsernin sisällä. Luomme henkilöstölle urapolkuja ja kasvun mahdollisuuksia Helsingin kaupungin sisällä, ja kohdennamme henkilöstöä sinne, missä sitä eniten tarvitaan. Mittaamme onnistumistamme jatkuvasti kaupunkilaidisten kokemuksena siitä, kuinka hyvin yhteistyö kaupungin sisällä eri toimijoiden kesken toimii ja kuinka vaikuttavasti tuotamme palveluja.

Helsingin kaupunki voi suurena työnantajana myös tarjota monille työntekijöilleen työsuhteasuntoja, jotka ovat kaupungillemme yksi keino vastata rekrytointihaasteisiin.

Tuemme Helsingin kaupungin ja kaupunkikonsernin henkilöstön uramahdollisuuksia ja urakiertoa kaupungin ja kaupunkikonsernin sisällä.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Kehitämme jatkuvasti Helsingin kaupungin organisaation palveluasennetta ja -osaamista.

Etsimme ratkaisuja kaupunkilaisten ja yritysten haasteisiin sekä panostamme läpinäkyvään, tasapuoliseen, nopeaan ja ennakoitavaan palveluun kaikilla toimialoilla ja kaikissa kaupungin palveluissa.

Helsinkiä johdetaan tiedolla ja osaamista kohdentamalla. Laadukkaalla, yhteensopivalla datalla sekä analytiikalla ennakoidaan asiakastarpeita, toimitaan vaikuttavammin ja tehostetaan toimintaa. Tankemman asiakasymmärryksen avulla palveluja voidaan kohdentaa sille, missä niitä eniten tarvitaan.

Helsinki tekee aktiivista yhteistyötä korkeakoulujen ja yritysten kanssa tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa ja nojautuu parhaaseen riippumattomaan tutkijaosaamiseen omaa toimintaansa uudistaessaan.

Palveluita tai toimintatapoja uudistettaessa mahdollistetaan aito tutkimusasetelma, jotta saadaan luotettavaa tietoa toimenpiteiden vaikuttavuudesta. Kaupungin keskeisiin uudistushankkeisiin kutsutaan mukaan tutkijoita.

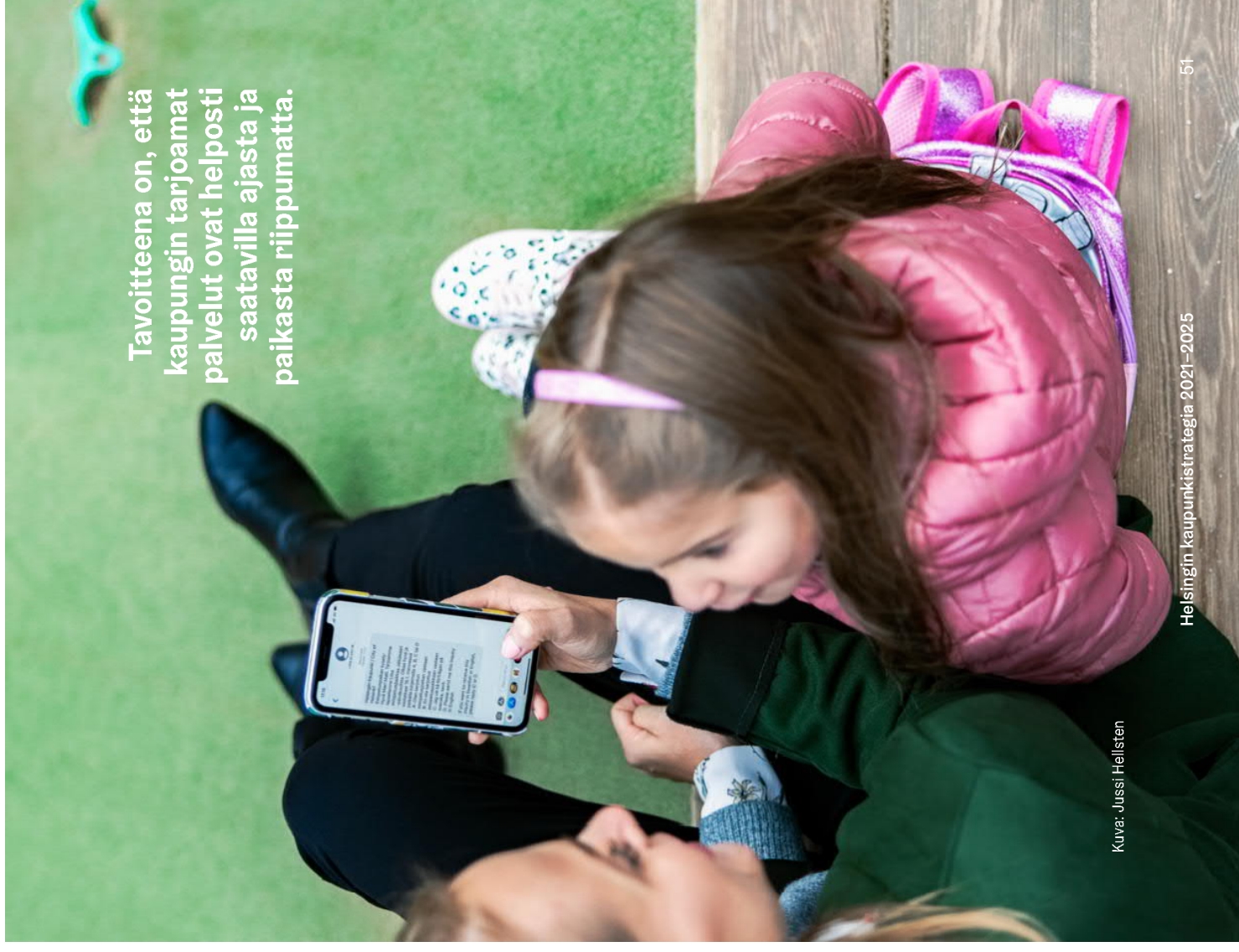
Helsinki tekee aktiivista yhteistyötä korkeakoulujen ja yritysten kanssa tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa ja nojautuu parhaaseen riippumattomaan tutkijaosaamiseen omaa toimintaansa uudistaessaan.

Koko kaupungin palvelutuotanto on kasvavassa määrin riippuvainen digitaalisista ratkaisuista. Digitalisaatio mahdollistaa entistä kestävämmän kaupungin, joka pystyy ennakolmaan ja vastaamaan muutokseen ja kriiseihin, kuten ilmastokriisiin.

Tavoitteenamme on palvelutuotannon tuottavuuskasvu, joka näkyy palvelujen paranemisena tai säästyvinä menoina. Kaupungin taloushallinnon automatisointi ja toimintamenojen läpinäkyvyys nostetaan vähintään samalla tasolle kuin muissa pääkaupunkiseudun kaupungeissa.

Tavoitteena on, että kaupungin tarjoamat palvelut ovat helposti saatavilla ajasta ja paikasta riippumatta. Sähköiset palvelut ovat ensisijaisia aina kun kaupunkilainen tai yritys haluaa ja kykenee niitä käyttämään, ja ne ovat käytettävissä kattavasti kaikkina

Tavoitteena on, että kaupungin tarjoamat palvelut ovat helposti saatavilla ajasta ja paikasta riippumatta.

Kuva: Jussi Hellsten

viikonpäivinä ja vuorokaudenaikoina. Palveluita ja prosesseja automatisoidaan ja uusia itsepalveluita kehitetään aina kun se on perusteltua. Uusien ennakointien ja ongelmia ennaltaehkäisevien palveluiden kehittämistä vauhditetaan. Helsinki ylläpitää myös laadukkaita ruotsinkielisiä palveluita.

Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää henkilöstön ja kaupunkilaisten jatkuvaa osaamisen kehittämistä.

Avoin Helsinki viestii ja toimii vuorovaikutteisesti. Helsinki vahvistaa osallisuutta ja vuorovaikuteisuutta kaikessa kaupungin toiminnassa edistämällä avointa toimintakulttuuria ja vuorovaikutteisia toimintatapoja sekä hyödyntämällä asukkailta ja yrityksiltä saatua palautetta. Kaupunki kutsuu aktiivisesti kaupunkilaisia, yrityksiä ja yhteisöjä mukaan osallistumaan ja vaikuttamaan kaupungin palveluihin, päätöksentekoon, toimintaympäristöön, omaan asuinalueeseen ja huolehtii myös kaikkien osallisuutta tukevista rakenteista. Helsinki edistää viestinnän ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien monikanavaisuutta, monimuotoisuutta ja monikielisyyttä huomioiden myös asuinalueiden väliset erot.

Helsinki vahvistaa osallisuutta ja vuorovaikuteisuutta kaikessa kaupungin toiminnassa edistämällä avointa toimintakulttuuria ja vuorovaikutteisia toimintatapoja sekä hyödyntämällä asukkailta ja yrityksiltä saatua palautetta.

Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille

Helsinki on houkutteleva ja vetovoimainen niin kansainvälisille osaajille ja heidän perheilleen kuin muualta Suomesta muuttaville.

Otamme entistä aktiivisemman roolin ulkomaisten yritysten, yrittäjien ja työntekijöiden houkuttelussa ja Helsinkiin asettautumisen tukemisessa. Helsingin kaupungin sekä monien yritysten onnistuminen rekrytoinnissa edellyttää, että kaupunkimme tarjoaa myös englanninkielisiä palveluita. Kasvatamme vieraskielistä toimintaamme kouluissa ja päiväkodeissa ja kehitämme digitaalisten palveluiden saatavuutta myös vieraskielisille. Tuemme ulkomaisten työntekijöiden puolisoiden työllistymistä ja kansainvälisten opiskelijoiden kiinnittymistä alueen elinkeinoelämään.

Vetovoimainen kaupunki houkuttelee myös matkailijoita. Kehitämme Helsingistä maailman kestäväintä ja älykkäintä matkailukohteita.

Varmistamme osaavan työvoiman ja korkean osaamisen saatavuuden uudistamalla rekrytointikäytäntöjämme, lisäämällä kielikoulutusta ja laajentamalla oppisopimuskoulutusta. Tiivistämme yhteistyötämme alueen korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa ja kannustamme

toimialoja vahvistamaan alakohtaista yhteistyötä tutkijoiden ja koulutustarjoajien kanssa.

Päivitämme elinkeinopoliittiset painopisteemme. Vahvistamme ja kehitämme asemaamme yhtenä Euroopan parhaana innovaatioympäristönä, startup-keskuksena ja uusien elinkeinojen kehtona. Kasvatamme taloudellista toimeliaisuuttamme ja tavoittelemme elinkeinojen ja ammattien monipuolistumista. Helsingin tulee olla houkutteleva ympäristö testata uusia ratkaisuja kaupunkiympäristössä. Käytämme innovaatiokilpailuja, -rahasvoja ja muita vastaavia työkaluja vaikuttavasti.

Varmistamme osaavan työvoiman ja korkean osaamisen saatavuuden uudistamalla rekrytointikäytäntöjämme, lisäämällä kielikoulutusta ja laajentamalla oppisopimuskoulutusta.

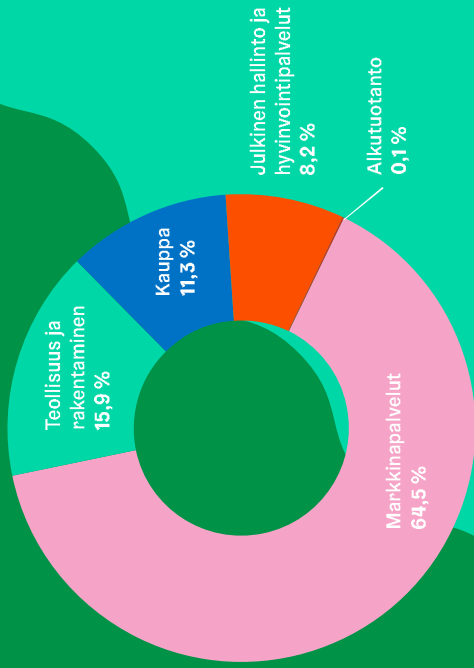
Nimeämme erityiset työpaikkakeskittymät ja varmistamme niiden houkuttelevuuden myös kaavoituksen ja liikennesuunnittelun keinoin ottaen huomioon myös esikaupunkialueet. Huolehdimme, että Helsingissä on jatkossakin tarjolla markkinaalähtöistä kysyntää ja yritysten

Kuva: Jussi Heljsten

Työllisyys Helsingissä lukuina

Elinkeinojakauma

448 400

Työpaikkaa

+1400

starttupia Helsingin seudulla

88 %

Työpaikoista palvelualalla

14,1 %

Helsingin työttömyysaste

49 609

Työtöntä työnhakijaa

86 %

työttömiä

14 %

kokoaikaisesti lomautettuja

Lähteet: Työ ja elinkeinoministeriö (TEM), työnvälitystilasto (kesäkuu 2021), Tilastokeskuksen Yritys- ja toimipaikkarekisterin vuositilasto (2019), Helsingin tilinpäätöstitivistelmä 2020

tarpeita vastaavia sijoittumismahdollisuuksia erilaiselle yritystoiminnalle ottaen huomioon myös luovat alat ja tuotannollisen toiminnan. Kehitämme kaupungin keskustaa tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yritysten kanssa.

Luomme ohjelman, jolla houkutellessaan kansainvälisiä investointeja Helsinkiin. Vahvistamme kaupungin ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä, tuemme korkeakoulukampusten kehittymistä vahvoiksi innovaatio- ja osaamiskeskittymiksi, jatkamme startup-keskittymä MariaO:in ja Helsinki Health Capitalin toimintojen kehittämistä.

Helsinki on yritysmönteinen kaupunki, jossa palveluhenkisytemme toteutuu kaikilla toimialoilla ja välittyy kaikille toimijoille yhtenäisesti. Parannamme kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyötä ja vahvistamme vuoropuhelua päätösten valmisteluvaiheessa. Kaupunkitilaa käytetään joustavasti asumisen ja liiketoiminnan välillä. Vahvistamme yritysmönteistä kokeilukulttuuriamme ja painotamme ratkaisukeskeisyyttä – Helsinki on mahdollistaja.

Tavoitteenamme on olla kaupunki, joka nostaa työllistymisen todennäköisyyttä työllisyyspalvelujen siirtymässä kunnille. Työllisyyspalvelut järjestetään kaikkia Helsingin resursseja hyödyntäen. Asetamme Helsingille oman työllisyystavoitteen ja nostamme työllisyysastettamme kaupungilla käytettävissä olevin keinoin.

Luomme aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpidekokonaisuuden, joka sisältää esimerkiksi kotoutumispalveluiden ja ammatillisen koulutuksen hyödyntämisen sekä osatyökykyisten työllistämisen. Otamme

käyttöön uusia keinoja työllistämässä ja etsimme ratkaisuja erityisesti nuorten ja maahanmuuttajien työllisyyden nostamiseen. Haemme yhteisiä ratkaisuja työllisyyden hoitoon yli kuntarajojen.

Vahvistamme yritysmönteistä kokeilukulttuuriamme ja painotamme ratkaisukeskeisyyttä – Helsinki on mahdollistaja.

Kansallista edunvalvontaa ja kansainvälistä yhteistyötä Helsingin kehittämisessä

Helsingin kaupunki on aktiivinen kansainvälinen toimija. Hyödynnämme kansainvälistä toimintaa kaupungin strategisten tavoitteiden edistämisessä sekä Helsingin vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamisessa ja kehittämme entistä vahvempaa Helsingin-brändiä kansainvälistä tunnettuutta ja houkuttelevuutta vahvistamalla erityisesti kansainvälisten osaajien, investointien ja vierailijoiden näkökulmasta.

Helsinki etsii aktiivisesti toimintansa ja tavoitteidensa toteutumisen tueksi globaalisti parhaita käytäntöjä ja ratkaisuja. Helsinki myös kantaa globaalin vastuunsa jakamalla omia parhaita käytäntöjään ja oppejaan muille kaupungeille.

Helsinki seuraa aktiivisesti venrokki- ja kumppanikaupungeissaan tapahtuvia ilmiöitä sekä hyödyntää omassa toiminnassaan ennakoinnista muiden optit. Kansainvälisiä kumppanuuksia rakennetaan tarveperusteisesti; parhaat yhteistyökumppanit voivat teemasta ja tavoitteista riippuen löytyä muista

eurooppalaisista kaupungeista tai Euroopan ulkopuolelta. Kaupunkien ja kaupunkiverkostojen lisäksi toimivia kumppanuuksia etsitään kansainvälisistä organisaatioista.

Helsinki valvoo kaupungin ja kaupunkilaisten etuja tavoitteellisesti niin kansallisilla kuin kansainvälisillä foorumeilla. Tavoitteena on kokoaan suurempi Helsinki maailmalla ja aktiivinen valtakunnallinen vaikuttaja.

Tavoitteena on kokoaan suurempi Helsinki maailmalla ja aktiivinen valtakunnallinen vaikuttaja.

Kansainvälisessä edunvalvonnassa keskitytään erityisesti Helsingin taloudellista elpymistä, julkisten palvelujen kehittämistä, digitaalisaatiota, ilmastonmuutoksen hillintää sekä alueellisia innovaatioekosysteemejä tukeviin ja edistäviin toimenpiteisiin. Helsinki käy kansainvälisesti ja EU-tasolla aktiivista kaupunkipoliittista keskustelua ennakoivasti ja konkreettisten ehdotusten avulla. EU-rahoitusten kotiuttamisessa varmistetaan määrän lisäksi se, että EU-hankkeet

tukevat Helsingin strategisten tavoitteiden toteutumista. Helsinki haluaa myös edistää EU-varojen vastuullista käyttöä.

Kansallisen edunvalvonnan erityisiä painopisteitä ovat osaavan työvoiman saataavuus, työllisyys ja kaupungin taloudellisten toimintaedellytysten turvaaminen erityisesti varmistamalla riittävä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen rahoitus. Kaupunki edistää valtion kanssa koulutustarjonnan lisäämistä pääkaupunkiseudulla erityisesti työvoimapolusta kärsivillä alueilla. Lisäksi varmistetaan, että kaupungin kyky kantaa laaja-alaista vastuuta kestävästä kasvusta ja investoinneista sekä asukkaiden hyvinvoinnista säilyy myös sote-uudistuksen jälkeen. Kansallisen päätöksenteon tulee olla pitkäjänteistä ja tunnistaa aiempaa paremmin Helsingin ja suurten kaupunkien kasvava rooli, merkitys ja erityiset haasteet.

Kansallisen edunvalvonnan erityisiä painopisteitä ovat osaavan työvoiman saataavuus, työllisyys ja kaupungin taloudellisten toimintaedellytysten turvaaminen.

Strategian toteutuminen

– mittarit ja seuranta

2

Strategian toteutuminen – mittarit ja seuranta

Strategian tavoitteet

Kaupunkistrategia kytkee 2020-luvun tärkeimmät valinnat ja painopisteet osaksi kaupungin arkea. Se auttaa suuntaamaan kaupungin organisaatioiden, palveluiden ja työntekijöiden ja palveluiden tekemistä kohti yhteisiä tavoitteita. Parannamme kaupunkistrategian läpinäkyvää seurantaa kaupunkilaisille ja kaupungin henkilöstölle.

Kaupunkistrategian tavoitteita seurataan laadullisilla ja numeerisilla mittareilla. Raportoimme kaupunginvaltuustolle strategian toteutumisesta valtuustokauden toteutustapoja uudestaan. Lisäksi kaupunkistrategian keskeisiä onnistumisia, vaikutuksia ja haasteita seurataan säännöllisesti kaupunginhallituksessa ja kaupungin johtoryhmässä.

Strategian seuranta ja toteutus

Kaupunkistrategiaa toteutetaan osana kaupungin toimialojen ja palveluiden päivittäistä työtä. Kaupunkistrategian onnistumisen ja vaikuttavuuden varmistamiseksi strategiakauden aikana seuraamme keskeisiä tavoitteita ja mittareita.

Mittarit ja niiden kehittäminen

Kaupunkikonsernin eri toimialojen, yksiköiden ja tytäryhteisöjen toimintaa ja strategian toteuttamista mitataan julkisella ja avoimella tavalla. Kaupungin toiminnan ja kehittämisen kannalta keskeisten tietojen tulee olla kaupunkilaisten, kaupungin henkilöstön ja kaupungin päättäjien saatavilla ja vertailtavissa. Ajantasaista tietoa avoimesti jakamalla lisäämme tietoisuutta palveluiden ja toiminnan kehitystarpeista. Kaupungin toimialojen ja tytäryhteisöjen vuosikertomukset ja niiden sisältämät mittarit ja tunnusluvut käydään läpi ja uudistetaan, jotta kaupungin toiminnan tehokkuutta, kustannuksia ja vaikuttavuutta voidaan vertailla yli ajan, suhteessa muihin kaupunkeihin ja suhteessa markkinatoimijoihin. Avoimuudella ja vertailukelpoisuudella pyrimme luomaan edellytykset sille, että tuemme kaupunkilaisten hyvinvointia mahdollisimman paljon käytettävissämme olevilla resursseilla.

Keskeisimmät strategian seurattavat tavoitteet muodostavat yhden tärkeän lähtökohdan kaupungin toimialojen ja toimintojen tarkemmalle vuosittaiselle toiminnan ja tavoitteiden suunnittelulle.

Kuva: Omar El Mrabt

Helsinki